

NORDISK DEMOGRAFI

organ for nordisk demografisk forening

9. hefte

1978

OSLO 1979

I N N H O L D

	Side
A. FORENINGSNYTT	1
1. Nordisk Demografisk Forening	1
Nordisk Demografisk Forening 10 år	2
Demografiens framtid i Norden	5
2. Dansk Demografisk Forening	8
3. Demografiska Föreningen i Finland	9
4. Norsk Demografisk Forening	11
5. Svensk Demografisk Forening	12
B. DEMOGRAFISK INFORMASJON	13
1. Danmark	13
2. Finland	14
3. Norge	15
C. DEMOGRAFISKE FORSKNINGSPROSJEKTER	16
1. Danmark	16
2. Norge	29
3. Sverige	35
D. OVERSIKT OVER BEFOLKNINGSUTVIKLINGEN I NORDEN I 1978	39
1. Danmark	39
2. Finland	42
3. Norge	45
4. Sverige	48
E. DEMOGRAFISKE MØTER	50
F. EKTESKAPSMØNSTERETS BETYDNING FOR FRUKTBARHETSUTVIKLINGEN ETTER 1945 av Bjørg Halvorsen	53
G. BIBLIOGRAFI	73
1. Danmark	73
2. Finland	77
3. Norge	81
4. Sverige	84
H. MEDLEMSFORTEGNELSE	86

Redaktør: Lars Østby

Redaksjonen avsluttet 19. februar 1979.

A. FORENINGSNYTT

1. Nordisk Demografisk Forening

Foreningens formål er å fremme innsikten i befolkningsproblemenes store betydning i vår tid, samt om de demografiske metodenes anvendbarhet på samfunnslivets ulike områder. Foreningen skal derfor stimulere interessen for demografisk forskning og utdanning i de nordiske landene, og fremme kontakten både mellom nordiske demografer og med kollegaer utenfor Norden. Foreningen søker å oppfylle dette formålet gjennom å spre informasjon, arrangere møter og symposier, utgi publikasjoner og sette fram forslag som kan bedre demografiens stilling i Norden.

Foreningen utgir skriftserien "Scandinavian Population Studies" (inneholder innlegg fra symposiene) og medlemsbladet Nordisk Demografi (én gang pr. år).

Tidligere formenn i Nordisk demografisk Forening:

Gunnar Fougstedt, Finland, 1968-1969.

Erland Hofsten, Sverige, 1970-1972.

Altti Majava, 1972-1973.

Jan M. Hoem, Norge, 1973-1974.

P.C. Matthiessen, Danmark, 1975-1976.

Erland Hofsten, Sverige, 1977.

Nordisk Demografisk Forenings styre for perioden 1978-1979.

Formann	Per Sevaldson, Norge
Styremedlemmer	Otto Andersen, Danmark Kjeld Fisker, Danmark Aslak Herva, Finland Tapani Valkonen, Finland Sigurdur Gustavsson, Island Lars Østby, Norge Erland Hofsten, Sverige Ingvar Holmberg, Sverige.
Revisorer	Arne Arvidsson, Sverige Jan Hoem, Danmark.
Revisorsuppleanter	Olav Ljones, Norge Anders Lundberg, Sverige

NORDISK DEMOGRAFISK FÖRENING 10 ÅR

Gunnar Fougstedt

Nordisk demografisk förening bildades den 15. augusti 1968 och kan alltså nu fira sitt 10 årsjubileum. Man kan fråga sig, varför föreningen kom till just då. Men man kan också ställa frågan, varför det inte hade skett mycket tidigare. De nordiska länderna har ju en befolkningsstatistik med förnämliga anor: den sträcker sig längre bakåt i tiden än i andra länder. Och detta unika material har blivit föremål för analys av framstående nordiska forskare.

Men man har länge haft den känslan att de nordiska demograferna är så fåtaliga, att det inte är meningsfullt att anordna särskilda möten för dem. Ämnet hade inte en självständig ställning vid de nordiska universiteten; det fanns inte någon professur i demografi. De nordiska demograferna har deltagit i nordiska statistikermöten, de har också haft kontakt med varandra vid internationella befolkningsvetenskapliga kongresser (t.ex. i Rom 1954 och i Belgrad 1965).

År 1964 anordnade de nordiska samhällsvetenskapliga forskningsråden ett nordiskt demografiskt symposium i Oslo. Tanken att etablera ett bestående nordiskt samarbete på demografins område hade då inte ännu hunnit mogna. Det kan också nämnas att förhandlingarna vid symposiet aldrig utgavs i tryck.

Fyra år senare, 1968, framkastade professor V.J. Sukselainen tanken, att man borde ansöka om ett anslag från Nordiska kulturfonden för ett demografiskt symposium i Finland. Det fanns inte någon organisation, som lämpligen kunde göra denna ansökan. Den gjordes därför av tre personer, nämligen Hannes Hyrenius från Sverige samt Paavo Piepponen och mig från Finland. Vi fick ett så rundligt anslag, att de utländska deltagarna kunde få sina resor och sitt uppehälle helt betalda. De finländska medlemmarne i I.U.S.S.P. sammankallades till ett möte, där man tillsatte en organisationskommitté för symposiet, bestående av 4 finländare. Men vi behövde också kontaktmän i de övriga nordiska länderna. De blev P.C. Matthiessen, Johan Vogt och Hannes Hyrenius.

Symposiet hölls den 14-16 augusti 1968 i Esbo-Mattby och samlade 34 deltagare (35 om jag räknar med Gunnar Myrdal, som damp ner oförmodat). Symposiet planerades i förhoppningen att det skulle leda till ett fortgående nordiskt samarbete inom demografen.

Andra mötesdagens förmiddag ägnades helt åt denna fråga. Referenter var Hofsten, Matthiessen och jag. Tanken att grunda en nordisk demografisk förening framkastades och fick kraftigt understöd. Föreningen kom till stånd under symposiet och fick en provisorisk styrelse, bestående av 2 medlemmar från varje nordiskt land utom för Island, som fick nöja sig med en medlem.

Styrelsen höll ett möte i Stockholm hösten 1968 och godkände för sin del ett stadgeförslag, som jag hade fått i uppdrag att utarbeta. Jag utgick från att samnordiska möten kunde anordnas endast ungefär vart tredje år. En kontinuerligt fortgående verksamhet krävde därför att det inrättades landsavdelningar i de olika länderna och att dessa landsavdelningar skulle fatta en stor del av de viktigaste besluten. Anslutningen till föreningen blev mycket större än vi vågat räkna med och inom några år förvandlades landsavdelningarna till självständiga föreningar, som naturligtvis fortfarande bildade delar av den nordiska föreningen. Den viktigaste verksamhetsformen blev som planerat de nordiska demografiska symposierna, som har hållits 1970 på Hässelby slott, 1973 i Tusby, Finland och 1976 i Rungsted Kyst nära Köpenhamn. Föreningen ger ut två publikationsserier "Scandinavian Population Studies", som innehåller referat från symposierna, och en årligen utkommande skrift "Nördisk Demografi", som bl.a. innehåller redogörelser för de nordiska föreningarnas verksamhet, en förteckning över planerade och pågående forskningsprojekt, en nordisk demografisk bibliografi och en medlemsförteckning. En annan verksamhetsform har varit demografiska sommarskolor, som har hållits två gånger.

Jag nämnde redan, att anslutningen till vår förening blev mycket större än vad vi vågat räkna med. Vid det tredje symposiet var antalet deltagare drygt dubbelt så stort som vid vårt första symposium och vid det fjärde symposiet nära tre gånger så stort. Enligt Nordisk Demografi för 1977 hade föreningen nära 300 medlemmar.

Demografins ställning i Norden har avsevärt stärkts under de 10 år vår förening har existerat. Vid starten fanns det inte ännu någon professur i demografi i våra länder. Nu har tre av de nordiska länderna fått varsin professur. Norge saknar fortfarande en dylik professur. Men där bedrivs en mycket imponerande forskning vid Statistisk Sentralbyrå.

När vår nordiska förening startade, framkastades också planen på ett gemensamt nordiskt demografiskt forskningsinstitut. Men den planen begravdes redan vid det styrelsemöte, som hölls hösten 1968. Det visade

sig att det fanns varken ekonomiska eller personella resurser för ett dylikt institut. Det är glädjande att vi trots detta har fått till stånd forskning, där de demografiska förhållandena i olika nordiska länder har jämförts.

Politikernas och allmänhetens intresse för demografiska problem har under de senaste åren stigit i samma mån som fruktsamheten har dalat. Vi upplever nu en period, som kan jämföras med 1930-talet, då befolkningsproblemen senast hamnade i brännpunkten för intresset.

Men jag skall inte föregripa vad Erland Hofsten kommer att behandla i sitt föredrag. Jag kan endast konstatera, att läget i dag skall tas som en utmaning för nordens demografer. Är vi beredda att anta den utmaningen?

DEMOGRAFINS FRAMTID I NORDEN

Erland Hofsten

Anförande vid möte med Nordisk Demografisk Förening den 30 augusti 1978 i anslutning till IUSSP-mötet i Helsingfors.

Vid ett tillfälle som detta, då Nordisk Demografisk Förening högtidlighåller sin tioåriga tillvaro, är det naturligt att i första hand se bakåt, vilket vi nu har gjort med Gunnar Fougstedt som sakkunnig förmedlare. Det räcker dock inte med detta att tänka på det förflutna, utan vi måste också intressera oss för framtiden. Det är så mycket mera naturligt att göra detta som en av demografernas huvuduppgifter ju är att bedriva framtidsstudier i form av exempelvis befolkningsprognoser. Någon regelrätt prognos för demografen i Norden och därmed också för Nordisk Demografisk Förening har jag dock inte ambitionen att åstadkomma. Det skulle för övrigt enligt min mening vara felaktigt att använda ordet prognos i ett sådant sammanhang. Prognoser i ordets egentliga mening är ju sådant som sker utan mänsklig påverkan, exempelvis väderprognoser. När det gäller demografins och föreningens framtid handlar det ju i hög grad om att kunna påverka utvecklingen genom initiativ och insatser av skilda slag.

Jag vill nu börja med att ställa frågan om det finns några objektiva faktorer, som kan väntas leda till ett ökat intresse för demografisk analys i de nordiska länderna. Jag tror att det finns två viktiga sådana omständigheter.

Den ena omständigheten är den sjunkande fruktsamheten samt den på grund därav inträffade naturliga folkminskning, som nu tycks vara på god väg i alla de nordiska länderna utom möjligen i Island.

Vi vet alla att den sjunkande fruktsamheten kommer att få viktiga följder på olika områden av samhällslivet. Det hör till demografernas skyldighet att analysera dessa följder och att påpeka vilka åtgärder, som kan behöva vidtas för att möta utvecklingen. Med åtgärder menar jag då dels sådant som innebär ett hänsynstagande till följderna av de låga födelsetalen men också åtgärder som har till syfte att stimulera till

ökad nativitet. För Sveriges del menar jag att fruktsamheten redan har sjunkit så långt ned, att åtgärder av det sistnämnda slaget bör övervägas.

Den andra omständigheten handlar om det ökade intresset för epidemiologiska frågeställningar. Detta ökade intresse förklaras naturligtvis främst genom den insikten att miljögifter av skilda slag har en så stor betydelse för uppkomsten av många sjukdomar. Samtidigt har den tekniska utvecklingen med datorlagrade register möjliggjort undersökningar, som vi för ett par årtionden sedan inte hade kunnat drömma om att kunna utföra till rimliga kostnader.

Epidemiologin hör väl inte riktigt till demografin utan kan betecknas som en självständig vetenskap, men det demografiska inslaget i alla epidemiologiska undersökningar är ändå påtagligt.

För att demografin skall kunna utvecklas i takt med det ökade intresset för främst dessa båda områden är det enligt min mening nödvändigt att demograferna i större utsträckning än vad som nu vanligen sker lägger sig ombord med själva frågeställningarna. Det räcker inte med att demografen ägnar sig åt demografins tekniska och metodiska sida och åt deskription av den demografiska utvecklingen. Demografin är en samhällsvetenskap, och huvudfrågeställningen handlar om relationen mellan befolkning och samhälle. Vi måste ägna oss åt att verkligen studera förklaringarna ("the determinants") och följderna ("the consequences") av befolkningsutvecklingen.

Vid många tillfällen har jag kunnat lägga märke till att vid allmänna diskussioner om befolkningspolitik, om följderna av befolkningspolitik osv då tiger demograferna. Det är som om man vill säga ungefär så här: "Jag är tekniker, och om man frågar mig om hur man gör en befolkningsprognos eller hur man gör för att analysera fruktsamhetens regionala variationer eller för att studera dödlighetsskillnaderna mellan olika yrken, då är jag beredd att svara. Andra frågor och särskilt sådana som har anknytning till politik kommer mig inte vid".

Med denna inställning är det naturligt jag vid den IUSSP-konferens som nu pågår särskilt fäst mig vid vad John Caldwell vid ett tillfälle sade om demografin som vetenskap och om hur frågorna på detta område bör formuleras. Han förklarade att det är fel att betrakta demografin som en särskild disciplin och att formulera frågorna med utgångspunkt från demografisk teknik och metodik. I stället bör man säga sig att det finns en rad viktiga samhällsproblem, som har med befolkning och befolkningsutveckling att göra. Exempelvis vad är det för omständigheter som bestämmer fruktsamhetens höjd i en befolkning och vilka följder på olika områden får den vikande fruktsamhetsutvecklingen? För att kunna behandla och lösa sådana problem krävs kunskaper från en mängd områden och bland annat då också från det demografiska området. - Så långt Caldwell.

Jag tror man kan tillägga att det i många sammanhang räcker med en rätt begränsad mängd demografisk teknik och metodik. Denna minsta mängd är emellertid synnerligen viktig. Ständigt kan vi lägga märke till att icke-demografer försummar den grundläggande demografiska metodiken och missförstår utvecklingen, särskilt genom att inte uppmärksamma åldersvariabelns betydelse.

När Nordisk Demografisk Förening bildades för tio år sedan tänkte vi oss till en början att den egentligen bara skulle utgöras av en liten sammanslutning av nordiska demografer, som var medlemmar i IUSSP, och några till. Ingen föreställde sig den gången att de nationella föreningarna skulle få en självständig roll och ha egen aktivitet. Det har de som bekant gjort, och det är vi alla glada över. Jag tror att det finns alla förutsättningar för att vi om ytterligare tio år kommer att kunna konstatera en fortsatt kraftig utveckling av demografin i de nordiska länderna.

2. Dansk Demografisk Forening

Formand	Otto Andersen
Kasserer	Kjeld Fisker
Suppleanter	Hanne Spøhr Hugo von Linstow
Revisor	Jørgen Wedeby
Revisorsuppleant	Hanne Hansen

Foredragsmøder

1. Forskningsassistent Ole Bertelsen, Socialforskningsinstituttet: Den nye familiestruktur i Danmark.
2. Prof., dr. Cigem Kagitsibasi, Bogazici Universitetet, Istanbul: The Position of Women in the Turkish Society. Fru Kagitsibasi var endvidere gæsteprofessor ved Statistisk Institut, Demografisk Afd. Københavns Universitet i perioden 6. til 12. august 1978.

3. Demografiska Föreningen i Finland

Demografiska Föreningen i Finland valde på sitt årsmöte den 14.2.1978 följande styrelse för år 1978:

Ordförande	Altti Majava
Vice ordförande	Tapani Valkonen
Sekreterare	Kari Pitkänen
Kassör	Aslak Herva
Övriga medlemmar	Lauri Hautamäki
	Hannu Kulokari
	Pasi Markelin
	Pekka Myrskylä
	Marketta Ritamies

Tapani Valkonen och Aslak Herva med Jarl Lindgren som suppleant företräder föreningen i Nordisk Demografisk Förenings styrelse.

Föreningsaktiviteter och nyheter

Under våren 1978 publicerades "Demografian jatkokoulutusseminaari 1977" (Demografisk fortbildningsseminarium 1977) som utgjorde tredje volymen i föreningens publikationsserie. Den innehåller 12 av de 13 anföranden, som presenterades på fortbildningsseminariet i Tvärminne den 20-21.10.1977.

Tillsammans med sociologiska institutionen vid Helsingfors universitet och Föreningen för socialmedicin ordnade föreningen den 22 maj ett seminarium "Morbiditet, mortalitet och socio-ekonomiska faktorer". Den 22-23 november höll föreningen i samarbete med sociologiska och statistiska institutionen vid Helsingfors universitet det fjärde demografiska fortbildningsseminariet. Vid seminariet som hölls i Lammi behandlades Statistikcentralens nya befolkningsprognos samt befolkningsutveckling och socio-ekonomiska faktorer.

Föreningens kraftprov under året var dock den konferens, "Economic and Demographic Change: Issues for the 1980's", som International Union for the Scientific Study of Population (IUSSP) höll den 28.8-1.9 i Dipoli (Esbo). För konferensens praktiska arrangemang svarade föreningen tillsammans med Finska befolkningsförbundet (Väestöliitto) och Statistik-

centralen. I samband med konferensen utgavs fjärde volymen i föreningens publikationsserie. Den engelsspråkiga publikationen innehåller anföranden och föredrag som föreningens medlemmar sammanställt för konferensen.

4. Norsk Demografisk Forening

Formann: Per Sevaldson
Nestformann: Lars Walløe
Kasserer: Sølvi Sogner
Sekretær: Lars Østby

Formannen er også formann i den nordiske foreningen fram til årsmøtet i 1979.

Foreningsaktiviteter og møter.

Årsmøtet i juni 1978 hadde som faglig tema gjennomgåelse av de første resultatene fra den norske fruktbarhetsundersøkelsen. Hovedaktiviteten til foreningen har vært forberedelse til det nordiske seminaret, og det er nedsatt en programkomite med Helge Brunborg som formann og en arrangementskomite med Lars Østby som formann.

5. Svensk Demografisk Förening.

Ordförande	Erland Hofsten
Vice ordförande	Ingvar Holmberg
Sekreterare och kassör	Hans Lundström
Övriga styrelsemedlemmar	Anne-Marie Bolander Nils Häggström Bengt Nilsson Jan Trost
Suppleanter	Hans Malker Jan Qvist
Revisorer	Carl-Göran Sjögren Rolf Olofsson
Revisorssuppleant	Anders Ahlbom

Till ordinarie ledamot i Nordisk Demografisk Förening jämte Erland Hofsten valdes Ingvar Holmberg. Suppleanter Anne-Marie Bolander och Hans Lundström.

Föreningsaktiviteter och notiser.

Arsmötet den 15 november 1978 ägde rum i anslutning till ett demografi-seminarium om befolkningsdiskussionen på 1700-talet. Inledare var Hans Lundström.

Föreningen var representerad vid det symposium om befolkningsutvecklingen i Sverige och dess följder, som ägde rum i Uttran 16 till 18 november 1977. Föreningen var likaså väl representerad vid IUSSP-konferensen i Helsingfors 28 augusti till 1 september 1978 samt vid det under denna konferens den 30 augusti av den finländska sektionen av Nordisk Demografisk Förening anordnade mötet.

Föreningens medlemmar fick kallelse till ett seminarium om familjen och den demografiska forskningen, som Ekonomisk-historiska institutionen vid Stockholms universitet anordnade den 1 december 1977.

Med sekreteraren som redaktör har under året ett häfte av Nordisk Demografi utgivits.

Kallelse till föreningens medlemmar utgick också till ett seminarium vid Statistiska institutionen den 18 maj 1978. Detta ägde rum i anslutning till den debatt om befolkningsfrågan i Sverige, som samma dag hade ägt rum i riskdagen.

B. DEMOGRAFISK INFORMATION

1. Danmark

A. DEMOGRAFISK FORSKNINGSKOLLOKVIUM

De ugentlige møder i det demografiske forskningskollokvium ved Københavns Universitets forsikringsmatematiske laboratorium har fortsat i efterårssemestret 1978 med deltagelse af laboratoriets medarbejdere, kolleger fra Statistisk Institut og laboratoriets gæster i det akademiske år 1978/79, fil. kand. Fjalar Finnäs, Åbo Akademi, og NAVF-stipendiat Knut Liestøl, Universitetet i Oslo. Fra forårssemestret 1979 planlægges forskningskollokviet at indgå som del af et mere omfattende kollokvium i forsikringsmatematik og demografi ved laboratoriet.

B. UNDERVISNING I MATEMATISK DEMOGRAFI

I efterårssemestret 1978 har forsikringsmatematisk laboratorium afholdt et kursus i matematisk demografi med to ugentlige forelæsningstimer. Laboratoriet giver fortløbende vejledning ved demografiske studenterprojekter.

C. UNDERVISNING I DEMOGRAFI

Der finder løbende undervisning sted i demografi ved det statsvidenskabelige studie på Københavns Universitet. Undervisningen varetages af den demografiske afdeling ved Statistisk Institut. Der undervises et semester i grundlæggende teoretisk demografi, medens der i det følgende semester udbydes øvelse og studiekredse i videregående demografi (prognoseteknik, u-landsdemografi m.v.). Instituttet varetager endvidere undervisningen i demografi for sociologistuderende.

2. Finland

IUSSP:s konferens och Nordisk Demografisk Förenings 10-års jubileum

The International Union for the Scientific Study of Population (IUSSP) höll den 28.8-1.9.1978 i Finland en konferens vars tema var "Economic and Demographic Change: Issues for the 1980's". Som arrangörer för konferensen stod Demografiska Föreningen i Finland tillsammans med Finska Befolkningsförbundet (Väestöliitto) och Statistikcentralen. Helt tillägnad ett specialtema var konferensen det första i sitt slag som IUSSP arrangerat. Konferensen blev som väntat uppskattad; deltagarantalet uppgick till drygt 400 personer från 58 länder. De inbegärda inledningsanföranden publicerades i en ungefär 1 000 sidor omfattande bok som utdelades till alla deltagare före konferensen. Dessutom distribuerades ett stort antal "contributed papers".

Eftersom ett stort antal deltagare i konferensen var medlemmar i Nordisk Demografisk Förening ordnade Demografiska Föreningen i Finland under ledning av dess ordförande Altti Majava den 30 augusti ett samkväm med anledning av föreningens 10-års jubileum. Vid samkvämet närvar 50 medlemmar. Professor Gunnar Fougstedt berättade om föreningens tioåriga verksamhet och Erland Hofsten behandlade demografins roll i framtiden. Vid mötet valdes vidare professor Fougstedt, som följande dag fyllde 70 år, till föreningens hedersordförande.

3. Norge

Familie og individ

En samarbeidsgruppe for studiet av familie og individ i moderniseringsprosessen de siste to hundre år er etablert på møte på Historisk institutt, Universitetet i Bergen, 9.-10. januar 1978.

Gruppen består av Ida Blom og Ståle Dyrvik, Bergen, og Anne-Lise Seip og Sølvi Bauge Sogner, Oslo.

Medlemmene har en noe forskjellig faglig bakgrunn fra kvinnehistorie, sosialhistorie og historisk demografi. Hensikten med samarbeidet er å samordne pensumopplegg, undervisning, hovedfagsarbeid og egen forskning.

Gruppen planlegger utgivelse av temahefter, basert på spesialarbeider og ferdige hovedfagsoppgaver. Med tanke på dette og mulige framtidige symposier er gruppen derfor interessert i å knytte kontakt med andre forskere innenfor samme felt.

C. DEMOGRAFISKE FORSKNINGSPROJEKTER

1. Danmark

Planlagte projekter

Københavns Kommunes Statistiske Kontor

Dødeligheden i København 1973-1977

(Kontaktperson: Nils G. Andersson)

Københavns Kommunes Statistiske Kontor udsendte i 1976 resultaterne af en undersøgelse af "Dødeligheden i København 1951-1970" ("Undersøgelser fra Københavns Statistiske Kontor 1976, nr. 2").

Blandt andet foranlediget af den debat, der siden er opstået om overdødelighed i forskellige bydele - specielt i relation til lokal luftforurening - har Statistisk Kontor besluttet at genoptage dødelighedsundersøgelserne.

På grund af omlægninger i dødsårsagsregistreringen har man valgt at belyse femåret 1973-1977, og man vil denne gang - ud over at undersøge dødsårsager samt forskelle imellem København og resten af landet - tillige forsøge at belyse eventuelle forskelle i dødeligheden inden for kommunens grænser.

Socialforskningsinstituttet

Undersøgelse af faldet i fødselstallet 1976-1978

(Kontakt: Ole Bertelsen)

I undersøgelsen af familiedannelse og kvinders erhvervsdeltagelse indhentede man oplysninger om, hvor mange børn kvinderne regnede med at få. Efter interviewet i 1975 er der sket et ret betydeligt fald i fødselstallet, som er af en sådan størrelse, at man må forudse, at en betydelig del af kvinderne vil få svært ved at realisere deres forventninger til børnetallet. Instituttet vil indhente oplysninger om det antal børn, de pågældende kvinder

har født, og belyse de faktorer, der har haft indflydelse på afvigelserne fra det børnetal, kvinderne opgav som det forventede ved interviewet i 1975.

Igangværende projekter

A. Danmarks Statistik

Regionale dødelighedsforskelle 1971-1977

(Kontakt: Britta Hoem)

Analysen af regionale dødelighedsforskelle er baseret på dødelighedsstatistik fra 1971-1977 på kommune-niveau. Regionale forskelle i dødelighed undersøges opdelt efter køn, alder og dødsårsag. Resultaterne forventes anvendt i de fremtidige regionale befolkningsfremskrivninger og offentliggøres i 1979 i serien Statistiske Undersøgelser.

Regionale forskelle i flyttemønstre

(Kontakt: Yrsa Smith)

På grundlag af den officielle befolkningsstatistik over flytninger mellem kommuner og amtskommuner i perioden 1971-1978 gennemføres en analyse af flyttestrømme og flyttemønstre på amtskommuneniveau og kommuneniveau. Flytningernes fordeling på køn og alder analyseres for typer af kommuner. Resultaterne offentliggøres i 1979-1980 i serien Statistiske Undersøgelser.

Dødelighed fordelt på erhverv

(Kontakt: Elsebeth Lynge)

Analysen som kobler data fra folke- og boligtællingen 1970 for personer i alderen 15-74 år med oplysninger fra dødsattester i perioden 1970-75 belyser forskelle i dødsårsager for en række erhvervs- og faggrupper. Offentliggøres i serien Statistiske Undersøgelser i foråret 1979.

Fertiliteten efter kvindens alder og paritet hos danske kvinder født efter 1945

(Kontakt: Britta Hoem)

På grundlag af oplysninger om antal levendefødte børn efter levendefødt nummer og moderens alder analyseres tidspunktet for 1., 2. og 3. fødsel samt paritets- og aldersspecifikke fertilitetskvotienter for forskellige kohorter af kvinder født siden 1945.

B. Forsikringsmatematisk Laboratorium

Modelling Cohabital birth intervals in the current Danish population

(Kontakt: Jan M. Hoem i samarbejde med Henry Braun)

Formålet med denne undersøgelse er at studere tidsplaceringen af fødsler i danske familier i den tidsperiode, som dækkes retrospektivt af Socialforskningsinstituttets undersøgelse af familiedannelse og kvinders erhvervsdeltagelse i 1975. Projektet tager både metodiske og empiriske spørgsmål op. Man ønsker at undersøge mønstret i fødselsintervallerne som en funktion af variable som moderens alder, paritet, samlivets varighed og tidligere fødselshistorie. Hensigten er at udvikle en kortfattet statistisk beskrivelse af strukturen i de aktuelle data ved brug af modeller på individniveau. Undersøgelsens første fase nærmer sig nu sin afslutning, og en rapport ventes at foreligge tidlig i 1979.

Observationsplaner ved inferens i Markov- og tælleprocesmodeller.

(Kontakt: Ørnulf Borgan)

I forbindelse med studier af medicinske og demografiske fænomener, som sygdom, dødsfald m.m., observerer man ofte, hvad der sker med en population over et stykke tid. Mange sådanne studier kan statistisk set behandles indenfor

teorien for stokastiske processer. Formelt svarer da et individs status til en tilstand, i tilstandsrummet for en stokastisk proces. Hvis det drejer sig om en markov-proces, kan de medicinske eller demografiske fænomener beskrives ved hjælp af intensiteterne til processen.

Der er udviklet flere metoder til at estimere og teste hypoteser om disse størrelser (occurrence/exposure rater, parameterisering af intensiteterne, ikke-parametriske metoder). De nyere metoder er baseret på moderne teori for tidskontinuerlige martingaler, stokastiske integraler og tælle processer.

Egenskaberne ved de forskellige metoder afhænger af den observationsplan, som benyttes. Formålet med projektet er at gennemføre et systematisk studium af observationsplaner, der bruges i praksis, studere de forskellige metoders egenskaber under disse, og eventuelt komme med forslag til nye og forbedrede observationsplaner.

Kurveglatting som metode i analyser af individdata med lille udvalgsstørrelse

(Kontakt: Jan M. Hoem)

Analyser af individdata i aktuarfag, demografi, socialmedicin og sociologi hæmmes ofte af problemer knyttet til en lille udvalgsstørrelse. I visse tilfælde kan en løsning søges gennem kurveudjævning. I dette projekt udvikles teorien for udjævningsmetoder videre og grænserne for dens anvendelse undersøges. For at konkretisere analysen gennemføres projektet gennem empiriske studier af eksisterende befolkningsdata. I første omgang koncentrerer man sig om følgende problemstillinger:

1°. Intensitetskurver for tilgang til og afgang fra arbejdsmarkedet, med udgangspunkt i data fra danske beskæftigelsestællinger i 1972-74.

2°. Metoder til testning af hypotese om dødelighedskurver, særlig ved glatning med glidende gennemsnit.

3°. Tilpasning af splinfunktioner med tilhørende statistisk analyse.

Statistisk analyse af den multiplikative model og dens anvendelse ved standardisering

(Kontakt: Jan M. Hoem, Forsikringsmatematisk laboratorium, Københavns Universitet og Anders Ahlbom, Socialmedicinska Institutionen, Huddinge sjukhus, Stockholm)

Mens direkte og indirekte standardisering er klassiske analyseteknikker, kommer der stadig friske bidrag til deres statistiske teori. Det viser sig, at denne teori bedst kan udvikles i tilknytning til en multiplikativ model, som efterhånden har fundet en lang række anvendelser på andre felter. I indeværende projekt knyttes de forskellige dele af teorien sammen med teorien for befolkningsraters asymptotiske statistiske egenskaber.

C. Socialforskningsinstituttet

Undersøgelse af familiedannelse og kvinders erhvervsdeltagelse

(Kontakt: Ole Bertelsen)

Undersøgelsen skal bl.a. belyse, i hvilket omfang og i hvilke befolkningsgrupper ægteskabslignende parforhold er trådt i stedet for vielse, og belyse økonomien og vilkårene i øvrigt for den yngre kvinde, der oftest har både erhvervsarbejde og børn.

Undersøgelsen er igangsat ved et samarbejde mellem Socialforskningsinstituttet, Danmarks Statistik og Sundhedsstyrelsen og er finansieret af disse institutioner og Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Desuden samarbejdes der med World Fertility Survey under FN om tilvejebringelse af sammenlignende fertilitetsoplysninger i industrialiserede såvel som i ikke-industrialiserede lande og med FN's Working Group on Social Demography og med FN's Economic Commission for Europe.

Til undersøgelsen er interviewet ca. 6.000 kvinder i alderen 18-49 år i april 1975.

Det videnskabelige arbejde støttes af en gruppe bestående af kontorchef Lene Skotte, Danmarks Statistik, professor P. C. Matthiessen, Statistisk Institut ved Københavns Universitet, kontorchef Svend Sørensen, Sundhedsstyrelsen og soc.drs. A. Noordhoek, Roskilde Universitetscenter.

Undersøgelsen foretages af forskningsassistenterne Ole Bertelsen og Jytte Ussing og stud.mag.scient.soc. Gert Schmidt og Troels Thomsen under ledelse af J. Vedel-Petersen.

Undersøgelsen er under færdiggørelse, og delrapporter om abortproblemer, svangerskabsforebyggelse, familiedannelse og fertilitetsfaktorer vil blive publiceret i 1979. Materiale fra instituttets tidligere undersøgelser på familieområdet vil også indgå i disse rapporter.

D. Statistisk Institut (Demografisk Afdeling)
Københavns Universitet

Den demografiske transition
(Kontakt: P. C. Matthiessen)

Analyse af fertilitets- og dødelighedsnedgangen i industrilandene i de sidste 150-200 år, med særligt henblik på Danmark. Denne forskning udføres i samarbejde med Office of Population Research i Princeton, som led i et stort anlagt europæisk projekt. Ved anvendelsen af ensartede målemetoder, er det muligt at sammenligne fertilitetsniveauet- og udviklingen i forskellige administrative områder i Europa. Gennem kvantificering af en række økonomiske og sociale variable søger man i dette projekt at opnå et bedre kendskab til de faktorer (børnedødelighed, urbanisering og industrialisering m.v.) som stod i sammenhæng med introduktionen af den omfattende fertilitetskontrol, der begyndte at gøre sig gældende i Europa i slutningen af forrige århundrede.

Befolkningsudviklingen og dens økonomiske og sociale aspekter
(Kontakt: P. C. Matthiessen)

Analyse af årsagerne til og konsekvenserne af en stationær eller faldende befolkning. Blandt konsekvenserne analyseres udviklingen i arbejdsstyrkens størrelse og aldersstruktur og indflydelsen på den geografiske og erhvervs-mæssige mobilitet. Endvidere udviklingen i de aldersklasser, som skal modtage offentlig service mht. pasning, undervisning og omsorg. Også indflydelsen på den geografiske lokalisering indgår i dette arbejde.

Dødelighedens udvikling i Danmark før år 1900
(Kontakt: Otto Andersen)

Der er nu etableret det datamæssige grundlag for beregning af danske regionale dødelighedstavler for perioden 1835-1890. Dødelighedstavlerne vil omfatte de danske stifter opdelt på mænd/kvinder og by/land. Sammen med de mere summariske data for perioden 1775-1835 forventes det, at der kan gives et nyt detaljeret billede af dødelighedsudviklingen i forrige århundrede. Undersøgelsen vil blive indarbejdet i en samlet artikel om danske dødelighedsforhold.

A Study of Hierarchical Manpower Systems: the Danish State Police Force and a group of English County Constabularies, 1968-72

(Kontakt: Graham W. Leeson)

The study is based on the construction of Markov chain models for the description of wastage in such manpower systems, a description which provides measures of the effect of wastage via a recruit's expected service length and via the effect on the rank-service length distribution of the strength of the system in the future. In connection with the projection of the systems, a promotion policy

model is proposed which links promotion with expansion and wastage, and which includes the effect on unnatural wastage of increasing/decreasing promotion. The proposed models are applied to data from the above-mentioned Police Forces.

Life Expectancy of the 1945-52 Retirement Cohorts from the Danish State Police Force and a group of English County Constabularies

(Kontakt: Graham W. Leeson)

During the Occupation of Denmark by the German Armed Forces in the 2nd World War, a large number (1967) of officers were interned in Concentration Camps. It is often put forward that this internment (and indeed the general treatment of officers during that time) has directly resulted in increased mortality and incidence of mental illness among the officers. This study is a complete cohort life table analysis of officers who retired from the Danish Force in the years immediately after the War. Their life expectancies are compared with those of the general male Danish population, and considered in the light of comparable analyses of corresponding retirement cohorts from the English Forces.

Denmark: an ageing population

(Kontakt: Graham W. Leeson)

A review of the demographic development of the number of elderly people in relation to the population as a whole in Denmark since the turn of the century is presented, together with a look at the future development. Components of ageing, the internal distribution of the elderly and the prospects are considered in turn. (The study is almost complete).

Analyse af den ægteskabelige mobilitet indenfor danske adelskohorter født 1600-1899 samt danske kohorter født 1816-1970
(Kontakt: Hans Oluf Hansen)

Undersøgelsens formål er at tilvejebringe og analysere lange demografiske tidsserier vedr. familiedannelsen i det danske samfund efter ca. 1600. Analysen foregår ved anvendelse af en en-kønnet hierarkisk civilstandsmodel (Markovproces),

Analyse af sammenhængen mellem diegivningsvaner, spædbørnsdødelighed og ægteskabelig fertilitet i Grønland c. 1947-c. 1965.
(Kontakt: Hans Oluf Hansen)

En afsluttet grønlandsk fertilitetsstudie på makrobasis søges med støtte fra Statens Lægevidenskabelige Forskningsråd og i samarbejde med overlæge, dr. med. J. P. Hart Hansen, Amtssygehuset i Gentofte, fulgt op med en mikroundersøgelse af grønlandske kvinders fødselsintervaller og laktationsvaner samt børnedødeligheden i Grønland. Der foreligger tilladelse til gennemførelse af projektet fra Den Videnskabelige Kommission for Grønland.

Glatning af empiriske danske fertilitetskvotienter (1-årsaldersgruppe kalenderårsbasis) for årene 1962-1971
(Kontakt: Hans Oluf Hansen)

I samarbejde med prof., dr. J. M. Hoem et al. sammenlignes en række analytiske fertilitetsfunktioner med henblik på anvendelighed til glatning af danske fertilitetskvotienter 1962-1971.

Afsluttende projekter
Danmark Statistik

Befolkningsprognoser 1977-2000

Prognosens forudsætninger og resultater er offentliggjort i Statistiske Undersøgelser nr. 36, København 1978. Beregninger omfatter på landsniveau dels et hovedalternativ dels 5 alternative prognoser, som belyser konsekvenserne af variationer i fertilitets-, dødeligheds- og vandringsantagelserne. Der er desuden udarbejdet to sæt af regionale fremskrivninger på amtskommunalt- og kommuneniveau.

Københavns Kommunes Statistiske Kontor

Fertilitetsforskelle i København 1971-1976¹⁾
(Kontakt: Claus A. Woll)

Københavns Kommunes Statistiske Kontor har i foråret 1978 afsluttet en undersøgelse af fertilitetsforskelle mellem del-områder i København (publiceret i "Undersøgelser fra Københavns Statistiske Kontor nr. 18").

Formålet med undersøgelsen er generelt at give en belysning af fertilitetsforskellene mellem del-områder og herigennem at forbedre fertilitetsdatagrundlaget for fremstilling af befolkningsprognoser, idet Statistisk Kontor's egen befolkningsfremskrivningsmodel netop opererer på del- (distrikts-)niveau.

Undersøgelsen bygger på aldersbetingede fertilitetskvoteinter på etårsaldersklasser og er baseret på den løbende, officielle befolkningsstatistik, der fra 1971 i København foreligger fordelt på statistikdistrikter. Da folketallet i flere af disse distrikter er så lille, at fødselstallet må forventes at være undergivet betydelige tilfældige variationer, er distrikterne lagt sammen til 13 større områder ud fra visse kriterier mht. ensartethed (lejlighedsstørrelse, ejendomstype samt installations-

forhold). Endvidere er fertilitetskvotienterne beregnet for gennemsnit af årene 1971-73, 1974-76 samt hele perioden 1971-76, og endelig er de således fremkomne fertilitetskvotienter søgt udjævnet ved anvendelse af en såkaldt Hadwigerfunktion. Programmet, ved hjælp af hvilket den matematiske udjævning foretages, er oprindelig udviklet og benyttet ved studier af regionale fertilitetsvariationer i Norge og er senere blevet anvendt ved et lignende studie i Sverige

- 1) En lignende undersøgelse, men vedrørende regioner i Danmark er som omtalt i sidste nummer af Nordisk Demografi (1978) gennemført af Danmarks Statistik (kontaktperson: Britta Hoem) og publiceret i Statistiske Undersøgelser nr. 35.

Statistisk Institut (Demografisk Afdeling)
Københavns Universitet

Fri abort

(Kontakt: P. C. Matthiessen)

I forbindelse med indførelsen af fri adgang til legal abort i Danmark og en række andre lande har man rettet opmærksomheden mod konsekvenserne for præventionsanvendelsen. I samarbejde med WHO i Geneve er der gennemført et studie af sammenhængen mellem indførelsen af legal abort i Danmark i 1973 og præventionsanvendelsen. Dette studie vil blive offentliggjort af WHO i 1979.

Demografiske aspekter af gerontologien

(Kontakt: P. C. Matthiessen)

Disse arbejder består i analyser af sammenhængen mellem de demografiske komponenter (fertilitet, dødelighed og vandringer) og andelen af ældre samt aldersstrukturen blandt disse. Resultater fra disse studier blev forelagt på en gerontologisk kongres i Japan i 1978 ligesom de vil indgå i lærebøger om gerontologi.

Estimation of Demographic Measures from Census Survival
Data: a look at Model Life Tables and the Logit System,
Tunisia and Mexico

(Kontakt: Graham W. Leeson)

Using data from two successive censuses, estimates of fertility and mortality are obtained using model life table techniques for Tunisia and Mexico. Brass's logit system is then used to improve the results if possible. This study is complete, and a computer programme manual for such analyses is to be prepared.

The Development of Fertility in Denmark and England & Wales
since 1960

(Kontakt: Graham W. Leeson)

With historical summary of the development of various fertility **measures** in the two countries since the middle of the 19th century as background, the development since 1960 is considered in more details, including the development in consensual unions and the incidence of abortions. The study is complete.

ØVRIGT

Lokalundersøgelser over vandringsmønsteret

(Kontakt: Kristian Hvidt, Folketingets Bibliotek og Oplysningstjeneste)

En nordisk projektgruppe inden for demografi har i 1978 udgivet en bog:

Nordic Population Mobility

Comparative Studies of Selected Parishes
in the Nordic Countries 1850-1900.

Edited by Bo Kronborg, Thomas Nilsson and Andres A.
Svalestuen, Universistenesforlaget, Oslo 1978.

Bogen, der består af 8 afhandlinger af nordiske historikere (incl. Island) er baseret på lokal-undersøgelser fra sogne i de fem lande over vandringsmønsteret. Arbejdet er udsprunget af det nordiske emigrationsprojekt, der med center i Uppsala ønskede belyst om alle de socialhistoriske og demografiske resultater, der var fremkommet ved behandling af masseemigrationen på makroniveau nu også passede, hvis man undersøgte forholdene på mikroplan. For 6 sogne i de fem lande er der på grundlag af alle tilgængelige kilder foretaget analyser af vandringsmønsteret både internt, eksternt og oversøisk. De enkelte afhandlinger tager en række hovedproblemer op og foretager en sammenligning af resultaterne fra de enkelte lande.

3. Norge

Prosjekter i Sosiodemografisk forskningsgruppe, Statistisk Sentralbyrå.

Gruppen hadde ved utgangen av 1978 13 medlemmer og fikk skriving og kontorarbeid, programmering og dataarbeid dekket av andre enheter i Statistisk Sentralbyrå. I 1979 blir staben på 15 personer.

Staben er tverrfaglig og omfatter i 1979 fire av hver av gruppene geografer, sosialøkonomer og sosiologer og dessuten en filolog, en siviløkonom og en etatsutdannet.

Arbeidet i gruppen er organisert i følgende hovedprosjekter:

1. Befolkningsprognosemodeller
2. Arbeidskraftmodeller
3. Utdanningsmodeller (overført til gruppen fra 1/1-79)
4. Bosetting og flyttinger
5. System og presentasjonsmetoder for sosial og demografisk statistikk
6. Demografisk strukturanalyse
7. Andre oppgaver.

Hovedprosjekt nr. 1. Befolkningsprognosemodeller.

Nye befolkningsframskrivninger med tall for de enkelte fylker og kommuner utarbeides hvert annet år; neste gang i 1979. Foruten at data-basis for beregningene blir ajourført, og valget av forutsetninger justert, er det også meningen at nye forskningsresultater skal innarbeides i modellen ettersom de fremkommer.

I 1978 er det utgitt et arbeidsnotat om erfaringer og retningslinjer for det videre arbeidet med befolkningsframskrivningene (ANO IO 78/10, se publikasjonslisten). En fullstendig teknisk dokumentasjon av framskrivningsmodellen, slik den var ved 1977-framskrivningen er også utarbeidet (ANO IO 78/26).

I 1979 vil det bli gitt ut en artikkel med en nærmere analyse av befolkningsutviklingen i Norge fram i mot år 2000.

I samarbeid med administrasjonen i fylkene er det også utarbeidd framskrivninger der utviklingen i befolkningsfordelingen innenfor det enkelte

fylke er påvirket av lokaladministrasjonens vurdering av situasjonen og vekstmulighetene for hver enkelt kommune.

I 1979 vil det i beregningene bli tatt hensyn til at dødeligheten varierer fra region til region. Flyttingene mellom regioner vil bli beregnet på grunnlag av glattede rater, mens det tidligere ble brukt observerte rater, som kunne vise ganske store tilfeldige utslag i små regioner. I 1979 vil det også bli gjort beregninger av utviklingen i befolkningens fordeling på ekteskapelig status for landet under ett.

Hovedprosjekt nr. 2. Arbeidskraftmodeller.

Arbeidet gjelder i hovedsak analyse av forhold på tilbudssiden i arbeidsmarkedet. En modell for framskrivning av personer i arbeidsstyrken, spesifisert etter alder, kjønn, utdanning (2 nivåer) og, for kvinnene, etter ekteskapelig status, er fullført i 1978 og er beskrevet i et arbeidsnotat (ANO IO 78/28). Arbeidet fortsetter, med sikte på å komme fram til modeller med tilbudsrelasjoner og markedstilpasning. To større publikasjoner, om kvinners yrkesdeltaking og om holdninger og atferd blant personer utenfor arbeidsstyrken vil bli ferdige i 1979.

Metodeproblemer er utredet i et arbeidsnotat om "Valghandlingsteori når mengden av alternativer er endelig. Konsekvenser for analyse av yrkesdeltakingen" (ANO IO 78/22).

Hovedprosjekt nr. 3. Utdanningsmodeller.

Arbeidet har pågått i lengre tid, men er først fra 1979 flyttet til Sosiodemografisk forskningsgruppe. Det er utarbeidet en modell som framregner befolkningens fordeling etter høyeste fullførte utdanning for dem utenfor opplæringsinstitusjonene og etter utdanningstype og klassetrinn for dem som er under utdanning. Modellen foreligger i en operasjonell versjon som har vært brukt i flere sammenhenger. En grundig dokumentasjon er ferdig i manuskript. En ny versjon av modellen, med en bedre fordeling på aldersklasser, er under arbeid.

Hovedprosjekt nr. 4. Bosetting og flyttinger.

Arbeidet sikter i første rekke mot å komme fram til forbedringer i flytterelasjonene i modellen for befolkningsframskrivning.

En hovedkilde for data er Flyttemotivundersøkelsen 1972 som gruppen sto ansvarlig for. En metodisk gjennomgåelse av analyseresultatene fra denne undersøkelsen ble gitt ut i 1978 (SØS nr. 35) og en detaljert dokumentasjon av den datafilen som er opprettet er også ferdig (ANO IO 78/13).

Arbeidet med en oppfølgingsundersøkelse er satt i gang.

En omfattende analyse av den rent demografiske strukturen i data for flytting mellom norske kommuner nærmer seg sin avslutning. I tilknytning til denne analysen er det satt i gang arbeid med å utvikle en økonomisk modell for regional befolkningsfordeling.

Det er utgitt en deskriptiv analyse av "Inn- og utvandring for Norge 1958-1975." (SA nr. 33). Dette arbeidet lå til grunn for innarbeiding av anslag for inn- og utvandring i befolkningsframskrivningsmodellen.

Hovedprosjekt nr. 5. System- og presentasjonsmetoder for sosial og demografisk statistikk.

Det forberedende arbeid med tredje utgave av Sosialt utsyn, som vil bli sendt ut i 1980 er i gang.

Gruppen utarbeider en Standard for sosioøkonomisk gruppering, som bl.a. skal brukes i Folketellingen 1980.

Gruppen deltar i det internasjonale og nasjonale arbeid med å utvikle et system for sosial og demografisk statistikk, å definere sosiale indikatorer og å utforme statistiske undersøkelser av levekår.

Hovedprosjekt nr. 6. Demografisk strukturanalyse.

Statistisk Sentralbyrå har gjennomført en fruktbarhetsundersøkelse innenfor rammen av "the World Fertility Survey". Gruppen skal gjennomføre en analytisk bearbeiding av resultatene fra denne undersøkelsen. Målet er å forklare endringer i fruktbarheten, særlig med sikte på å finne modeller for fruktbarhetsprognoser. Dette arbeidet er underlagt en styringsgruppe med representanter fra ulike forskningsmiljøer, og det er delvis eksternt finansiert. Ved siden av data fra fruktbarhetsundersøkelsen arbeider gruppen også med utnytting av annet statistisk materiale for fruktbarhetsanalyse.

Gruppen arbeider også med analyse av strukturen i befolkningens fordeling etter ekteskapeleg status. En deskriptiv analyse av "Utviklingen i giftermål og dødsfall 1911-1976" er utgitt i 1978 (SA nr. 35). Det eksperimenteres med forskjellige modelltyper for å komme fram til opplegg som kan forklare utviklingstendenser og nyttes til å beregne framtidige fordelinger på ekteskapeleg status. Det er utgitt et arbeidsnotat om "Analyse av tidsrekke-data for førstegangsgiftermål på grunnlag av en tokjønnsmodell" (ANO IO 78/21).

En analyse av samliv uten vigsel vil bli utgitt i 1979.

Hovedprosjekt nr. 7. Andre oppgaver.

Gruppen har stått for tilrettelegging og presentasjon av et manuskript om folketellingen 1769, utarbeidet i 1889. Dette vil bli trykt i 1979.

Den internasjonale union for befolkningsforskning (IUSSP) planlegger utgivelse av bibliografier over demografisk litteratur. Det norske bidraget vil bli samlet og redigert av gruppen.

Gruppen driver en del metodestudier og gjennomfører et løpende internt opplæringsprogram.

Det er utarbeidet 3 metodenotater om estimeringsproblemer.
(Se publikasjonsliste.)

Stab. Ved inngangen til 1979 har gruppen disse medlemmene:

	Hovedprosjekt
Forskningssjef Per Sevaldson	Alle
Førstekonsulent Arne Rideng (fung. nestleder)	1
Forsker Lars Østby	6
Førstekonsulent Erik Hernæs	3
" Terje Schult	5
Konsulent Dag Album	5
" Olaf Foss	2
" Lars-Erik Fridstrøm	2
" Bjørg Halvorsen	6
" Jan Mønnesland	6
" Turid Noack	6
" Erik Stordahl	4
" Knut Ø. Sørensen	4
Administrasjonssekretær Liv Hansen	Alle
Permittert:	
Forsker Olav Ljones	
" John Dagsvik	
Konsulent Helge Brunborg	

Pågående prosjekt

Flytting i Bergen

Ved Universitetet i Bergen pågår to prosjekter om flytting til og fra og innen Bergen.

Flyttingen til og fra Bergen, og deres årsaker og konsekvenser studeres gjennom å intervjuet et utvalg flyttere til og fra Bergen kommune. Spørreskjemaet er laget etter mønster av Flyttemotivundersøkelsen 1972. Prosjektet utføres av Institutt for sosiologi og statsvitenskapelige fag i samarbeid med og finansiering fra Bergen kommune. (Kontakt: Stein Uglevik Larsen, Institutt for sosiologi og statsvitenskapelig fag, Universitetet i Bergen.)

Flyttingene innenfor Bergen tas opp av Geografisk Institutt. Bakgrunnen er den raske avfolkningen av de sentrale strøk i byen. Problemstillingen er å klarlegge de forhold som virker inn på en husholdnings beslutning om å flytte fra sin opprinnelige bolig til en ny. Data skal hentes inn gjennom intervjuer i noen utvalgte valgkretser i Bergen. (Kontakt: Magne Helvig, Geografisk Institutt, Universitetet i Bergen.)

Forskningsprosjektet om utflytting fra Finnmark

Befolkningsutviklingen i Finnmark har i lengre tid vært preget av relativt stort fødselsoverskudd og sterk netto utflytting. Etterhvert som fødselsoverskuddet synker, er det i dag et åpent spørsmål om Finnmark kan opprettholde sitt folketall på omlag 80 000. Samtidig som fylket generelt sett har et slakt arbeidsmarked, er det problemer med å få besatt arbeidsplasser i visse næringer (helsesektor, skolesektor, fiskerinæring).

Forskningsprosjektet tar sikte på å identifisere faktorer som gjennom politiske tiltak kan bidra til å stabilisere befolkningen og løse næringspolitiske problemer.

Prosjektet utføres ved Institutt for samfunnsvitenskap, Universitetet i Tromsø.

Analyse av kohortdødeligheten i Norge etter 1846.

I Statistisk Sentralbyrås arkiv finnes data over beregnet folke- mengde etter kjønn i ettårige aldersklasser for hvert år etter 1846 og tall for døde etter kjønn, fødselsår og dødsår. Vi vil bruke dette tall- materialet, samt tall for levendefødte, til en analyse av utviklingen i kohortdødeligheten i Norge.

Vi vil presentere det teoretiske opplegget for analysen i et arbeidsnotat i løpet av første halvår 1979.

Seinere vil resultatene av beregningene og en analyse av disse bli presentert i Statistiske analyser (SA) fra Statistisk Sentralbyrå.

Helse og yrke

På bakgrunn av helseundersøkelsen 1975 utarbeider Statistisk Sen- tralbyrå nå en mindre analyse av sammenhengen mellom helseforhold og yrke.

Helseundersøkelsen 1975 var en intervjuundersøkelse med om lag 11 000 personer utenfor helseinstitusjoner i Norge. Personene i utvalget ble blant annet spurt om sykdommer og helsetilstand ved begynnelsen av en nærmere definert undersøkelsesperiode, sykdommer oppstått i denne perioden, sykedager og sykefravær, tannhelse, medikamentbruk og kontakt med helse- vesenet. Samtidig ble det lagt vekt på å se helseforholdene i en sosial sammenheng utover rent personlige kjennetegn som kjønn og alder. Intervju- personene ble blant annet spurt om familieforhold, utdanning, beskjeftig- else, yrke og arbeidsforhold, inntekt, bosted og boforhold, fritidsaktivi- teter og røyke- og drikkevaner. Foreløpig er det kun publisert en tabell- publikasjon fra denne undersøkelsen.

En arbeider nå med en nærmere studie av yrke og helse for de om lag 4 250 yrkesaktive i materialet. En slik studie vil være interessant både i forhold til resultater på dette feltet i Levekårsundersøkelsen og i for- hold til resultatene i Byråets analyse av yrke og dødelighet 1970-1973 (utkommet 1976).

Yrkesinndelingen foretas ved å slå sammen yrker (på to-siffernivå i den nordiske standarden; NYK) som ut fra andre studier antas å ha en forholdsvis lik miljøbelastning og tilnærmet lik sosioøkonomisk status. Yrkesaktive menn og kvinner analyseres hver for seg og en benytter alders- standardisering ved analyse av bl.a. sykkelighet, sykedager, sykefravær og kontakt med helsetjenesten for de enkelte yrkesgruppene. En del av analy- sen tar for seg de samme problemfeltene for personer 16 år og over i ulike beskjeftigelsesgrupper (yrkesaktive totalt, husarbeidende, skoleelever/ studenter, pensjonister m.v.).

4. Sverige.

Planerade projekt

Amerikaemigrationen före år 1850 (Eric de Geer, Historiska institutionen, Uppsala)

Undersökningen avser att belysa amerikaemigrationens regionala utveckling (innovationsförlopp) i Sverige före 1850.

Migrationstvärsnitt genom emigrationsgränsen (Eric de Geer, Historiska institutionen, Uppsala)

Undersökningen skall behandla de urbana och rurala influensfältens betydelse för emigrationens regionala utbredning.

Metodiska aspekter på svenskt historiskt-demografiskt källmaterial (Ann-Sofie Källemark och John Rogers, Historiska institutionen, Uppsala)

Med användning av ett redan insamlat svenskt demografiskt material skall de problem ett bristfälligt källmaterial bereder internationell historisk demografisk forskning systematiskt belysas. Dessa problem är genomgående av två typer; dels gäller de tillförlitlighet, dels representativitet. Båda beror ytterst på karaktären hos de källmaterial man har - på mikronivå vanligen ministeriellängder över födda, vigda och döda samt folkräkningsmaterial och beskattningsmaterial.

Nativitetsnedgången i södra Jämtland - en retrospektiv intervjuundersökning (Sune Åkerman, Historiska institutionen, Uppsala)

En pilotundersökning planeras för att genom intervjuer belysa de kohortvisa förändringarna i attityder och värdering vad gäller familjestorlek, familjeplanering mm. Undersökningen skall genomföras i Rätans församling i södra Jämtland, en församling med en mycket sen nativitetsnedgång. Intervjuundersökningen skall omfatta kvinnor som är äldre än 60 år. Den demografiska utvecklingen i den valda församlingen är känd i detalj ända sedan tidigt 1700-tal och arbete pågår med att rekonstruera familjer ända fram till 1940-tal.

Fruktsamhetsstudie: demografisk och socio/ekonomisk analys (Arne Arvidsson, SCB, Stockholm)

Under våren 1979 kommer det under hösten 1978 uppbyggda registret över kvinnor födda 1925-60 att utnyttjas för analys av fruktsamhetsutvecklingen i Sverige under åren 1960-77. Analysens närmare uppläggning är beroende av den kunskapsöversikt som utförts under hösten 1978. Vid analysen kommer också registret över femtondefödda, arbetskraftsundersökningarna samt en urvalsundersökning om levnadsförhållanden (UCF) att användas.

Pågående projekt

Fruktsamhetsstudie: kunskapsöversikt (Cecilia Etzler mfl, SCB, Stockholm)

Arbetet med kunskapsöversikten igångsattes sommaren 1978 och beräknas vara klart vid årets slut. Målsättningen med översikten är att ge en bred faktabeskrivning av fruktsamhetsutvecklingen i Sverige och i utlandet samt de teorier och hypoteser som presenterats över orsaken till födelsenedgången. Kunskapsöversikten skall bilda underlag för utformningen av senare moment inom fruktsamhetsstudien.

Fruktsamhetsstudie: registerbearbetningar (Leif Johansson, SCB, Stockholm)

Under hösten 1978 startades uppbyggnaden av ett register över kvinnor vilket i ett senare skede skall kunna utnyttjas för analys av fruktsamhetsutvecklingen. Registret omfattar samtliga kvinnor födda 1925-1960, som någon gång kyrkobokförts i Sverige under perioden 1961-1977. Som grund för registret ligger de fyra folkräkningarna 1960-1975 samt registren över befolkningsförändringar. I varje folkräkning sammankopplas kvinnorna med eventuell make och barn och informationen om dessa liksom om kvinnan lagras i registret. Vid 1960 års folkräkning påförs även information om föräldraegenskaperna för kvinnor i åldern 0-18 år. Genom registret blir det möjligt att kontinuerligt följa utvecklingen av födelse, civilståndsförändringar, dödsfall samt utrikes omflyttning. Från folkräkningarna kan dessutom information om sysselsättning, yrke, inkomst mm komplettera de rent demografiska uppgifterna,

Regionala utvecklingen 1970-1975. (Margit Strandberg och Marie Sylwan, SCB, Stockholm)

Projektet igångsattes hösten 1978 och genomförs i samarbete med regionala utvecklingsenheten vid industridepartementet. Syftet är att kartlägga vilka förändringar av demografisk och ekonomisk natur som sker i en kommun under en tidsperiod. Genom att jämföra uppgifter från folkräkningarna 1970 och 1975 kan man kartlägga demografiska och ekonomiska förändringar för dels de i kommunen kvarboende och dels de till eller från kommunen flyttade. Förändringar i fråga om bl a sysselsättning, yrken, näringsgren, pendling och arbetsplats kan registreras. Resultaten av studien beräknas ge ett mycket värdefullt underlag för regional- och kommunplaneringen och då speciellt för antagande om hur efterfrågan på arbetskraft påverkar flyttning och pendling. Projektet beräknas pågå fram till år 1981.

Mortalitet, fertilitet och ekonomisk utveckling. Studier i den demografiska övergången i Sverige 1750-1930 (Prof. Gunnar Fridlitzius, Ekonomisk-historiska institutionen, Lunds universitet, Finngatan 16, S-223 62 Lund)

I den första delen av undersökningen behandlas den trendmässiga nedgången i mortaliteten vid slutet av 1700-talet och början av 1800-talet och dess samband med de omvälvande ekonomiska förändringarna vid denna tid. I den andra delundersökningen studeras den trendmässiga nedgången i fertiliteten och dess samband med industrialiseringen och urbaniseringen vid denna tid. I den tredje delundersökningen kommer att tas upp till behandling det cykliska förloppet, där både kort- och långsiktiga förändringar i den demografiska utvecklingen i Sverige under perioden 1750-1930 sätts i samband med de kort och långsiktiga förändringarna i ekonomin.

Integrerade demografiska prognoser (Hannes Hyrenius, Demografiska forskargruppen, Göteborg)

Projektet, som syftat till att utveckla modeller för integration av ekonomiska och demografiska faktorer, har nu gått in i sitt slutskede. En rad delundersökningar har ingått i projektet (se bibliografin) och för närvarande pågår arbete med en sammanfattande slutrapport.

Jämförande studie av omflyttning och bosättningsmönster i några väst- och östländer. (Hannes Hyrenius, Demografiska forskargruppen, Göteborg)

I samarbete med det internationella institutet för systemanalys (IIASA) pågår en analys av den regionala befolkningsutvecklingen i Sverige. Undersökningen ingår som ett led i en jämförande studie av omflyttning och bosättningsmönster i IIASA:s medlemsländer. Man använder sig av den teknik för multiregionala stabila befolkningar vilken utvecklats av Andrei Rogers. Alla beräkningar utföres vid IIASA medan utvärdering och utarbetande av rapport görs av forskare i varje land som ingår i studien.

Sjuklighetssimulering (Hannes Hyrenius, Demografiska forskargruppen, Göteborg)

Under de senaste åren har ett nytt användningsområde för mikrosimulerings-teknik studerats vid forskargruppen. Avsikten är att bygga upp en modell som integrerar den demografiska faktorn dödlighet med medicinska, sociala och biologiska faktorer. I en första version av modellen studeras olika bakgrundsfaktorerers inverkan på dödligheten i hjärt- och kärlsjukdomar.

Sjukfrånvaron i Göteborg (Hannes Hyrenius, Demografiska forskargruppen, Göteborg)

I början av sommaren 1973 presenterades de första resultaten från en undersökning av sjukfrånvaron i Göteborg baserad på försäkringskassans material. I första omgången studerades sambandet mellan total frånvarotid under ett år och vissa demografiska variabler (ålder, kön, civilstånd, nationalitet) samt egenskaper hos yrken och arbetspaltser. Närmast på programmet står en utvidgad analys av sambandet med bostades och transport-systemets egenskaper. Dessutom planeras en motsvarande studie för vissa huvudgrupper av diagnoser.

Finländska migrationsmönster 1816-1966 (Eric de Geer, Historiska institutionen,Uppsala)

Undersökningen omfattar för närvarande perioderna 1816-20,1866-70, 1901-05 samt 1949-53.

Språkgränsen som kontaktbarriär. Migration och emigration vid språkgränsen i Finland 1900 och 1950 (Eric de Geer, Historiska institutionen,Uppsala)

Familjen i den svenska sociala och demografiska omvandlingen efter 1800 (Hans Norman, Historiska institutionen,Uppsala)

För närmare information om projektet se föregående häfte av Nordisk demografi.

Swedish Population Policy in the 1930s: Administration and Effects (Ann-Sofie Källemark, Historiska institutionen, Uppsala)

Forskningsprojektet beräknas vara avslutat under år 1979. För närmare information se föregående häfte av Nordisk Demografi)

Industrialiseringen,familjen och individen.Sundsvallsdistriktet 1850-1930 (Anders Norberg och Mats Rolén, Historiska institutionen,Uppsala)

För närmare information se föregående häfte av Nordisk Demografi.

Samboende och äktenskapsfrekvensen (Jan Trost,Sociologiska institutionen, Uppsala)

I samboendeprojektet har under 1978 en rapport presenterats med titeln "Att sambo och gifta sig; fakta och föreställningar. Rapporten är skriven av Jan Trost och Bo Lewin. Arbetet med samboendeprojektet fortsätter och under våren 1979 kommer Bo Lewin lägga fram en doktorsavhandling i ämnet.

Skilsmässoprojektet (Jan Trost, Sociologiska institutionen,Uppsala)

För närmare information se föregående häfte av Nordisk Demografi.

D. OVERSIKT OVER BEFOLKNINGSUTVIKLINGEN I NORDEN I 1978

1. Danmark

Folketallet i Danmark udgjorde den 1. januar 1978 5.097.000 personer. I løbet af 1977 voksede befolkningen med 17.000 personer, idet der var et fødselsoverskud på 11.000 og et indvandringsoverskud på 6.000 personer. Befolkningstilvæksten har i de seneste år været forholdsvis beskeden, og i årene 1974-1977 udgjorde den kun 0,3 pct. årligt. En tilsvarende lav befolkningstilvækst må forventes i 1978, jf. tabel 1, som viser nogle centrale befolkningsstørrelser frem til og med 3. kvartal 1978. Det kan til sammenligning nævnes, at den gennemsnitlige, årlige tilvækst i tiåret 1964-1973 var 0,7 pct., og i ingen af årene 1930-1973 har tilvæksten været under 0,5 pct.

Den ringe befolkningsforøgelse skal først og fremmest ses i sammenhæng med det markante fald i fødselsniveauet, som satte ind i 1967 og siden er fortsat med visse uregelmæssigheder. I 1977 nåede fødselstallet ned på 62.000, svarende til en samlet fertilitet på 1660, det hidtil lavest registrerede. Nedgangen i fertiliteten har gjort sig gældende på alle alderstrin, dog mest på de yngste og de ældste. Fertiliteten i aldrene under 20 år og over 35 år er således faldet til under halvdelen af 1966-niveauet. Fødselstallet har også i de tre første kvartaler af 1978 været meget lavt, men det er bemærkelsesværdigt, at tallet er lidt højere end i de tilsvarende kvartaler af 1977. Det er dog nok for tidligt at drage den konklusion, at "bunden blev nået" i 1977.

Der indtraf 50.500 dødsfald i 1977, hvilket er ca. 3.500 færre end i 1976. Det er ganske usædvanligt, at der noteres variationer af denne størrelsesorden. Baggrunden er imidlertid i første række, at antallet af døde var unormalt højt i 1976 som følge af en omfattende influenzaepidemi i februar og marts 1976.

Alligevel er dødstallet for 1977 bemærkelsesværdigt lavt, eftersom det ikke blot er lavere end i 1976, men også ligger under tallene for 1973, 1974 og 1975. I modsætning hertil står, at der

gennem en årrække har været almindelig tendens til et svagt stigende antal døde, dels fordi folketallet vokser, og dels fordi alderssammensætningen forskydes i retning af en større andel ældre personer. En undersøgelse¹⁾ tyder imidlertid på, at epidemien i foråret 1976 i et vist omfang bevirkede en fremskydelse af dødsfald, således at der indtraf en forøget dødelighed blandt personer, som på grund af anden svaghed alligevel ville været afgået ved døden i 1977.

Som det fremgår af tabel 1, er der gennem årene registreret stigende middellevetider, og forskellen mellem mænds og kvinders middellevetider (ved fødslen) er forøget. I 1976-77 var middellevetiden for 0-årige mænd og kvinder henholdsvis 71,2 og 77,1 år. Det er i særlig grad spædbørnsdødeligheden, som er reduceret, og det ses, at der rundt regnet har været tale om en halvering fra 1961-65 til 1976-77 (både for drenge og piger).

I 1977 indvandrede knap 33.000 personer til Danmark, medens 27.000 udvandrede. Nettoindvandringen udgjorde således 6.000 personer, og tallene for de tre første kvartaler af 1978 tyder på, at nettoindvandringen bliver af samme størrelsesorden i 1978.

1970'erne har været præget af store fluktuationer i vandringsstrømmene mellem Danmark og udlandet. Der var indvandringsoverskud i begyndelsen af perioden, og dette fremkom ved en nettoindvandring af udenlandske statsborgere, som mere end opvejede et lille udvandringsoverskud af danskere. Denne tendens har i øvrigt også gjort sig gældende gennem det meste af 1960'erne. Den meget betydelige nettoindvandring på godt 12.000 personer i 1973 vendte brat i 1974 og 1975 (konjunkturedgangen), hvor der var et udvandringsoverskud på henholdsvis 6.600 og 8.700 personer. I disse år skete en kraftig stigning i udvandringen af danske statsborgere og et (mindre) fald i indvandringen af udlændinge. I de seneste to år er udviklingen vendt, og som nævnt er der nu atter indvandringsoverskud.

Carsten Torpe

Danmarks Statistik

1) Befolkningens bevægelser 1977.

Tabel 1. Befolkningsudviklingen i Danmark 1961-78.

År	Levende født	Døde	Netto- indvan- dring	Befolk- nings- tilvækst	Pct. vis befolk- nings- tilvækst	Samlet ferti- litet	Spædbørns- dødelighed1)		Middellevetid for 0-årige2)	
							Drenge	Piger	Mænd	Kvinder
1961-65, gnst.	81.162	45.822	1.790	37.130	0,79	2589	22,9	17,1	70,3	74,5
1966-70, gnst.	77.277	48.129	3.664	32.811	0,67	2206	19,2	13,6	70,6	75,4
1971	75.359	48.858	3.400	29.901	0,60	2043				
1972	75.505	50.445	5.438	30.498	0,61	2029				
1973	71.895	50.526	12.245	33.618	0,67	1917	14,3	10,2	70,9	76,5
1974	71.327	51.637	÷6.605	13.085	0,26	1897				
1975	72.071	50.895	÷8.713	12.463	0,25	1919				
1976	65.267	54.001	3.320	14.586	0,29	1747				
1977	61.878	50.485	5.834	17.227	0,34	1660	12,0	8,3	71,2	77,1
1.-3. kvrt. 1977	47.458	37.440	4.895	14.913						
1.-3. kvrt. 1978	48.213	39.610	4.958	13.561						

1) Fra dødelighedstavlerne for de pågældende kalenderår. Angiver fødselskuldenes dødelighed i første leveår (i 1000-dele).

2) Fra dødelighedstavlerne for de pågældende kalenderår.

2. Finland

Befolkningstillväxten i Finland har i allmänhet varierat avsevärt beroende på emigrationens stora inflytande. I slutet av 1960-talet minskade folkmängden undantagsvis på grund av den stora emigrationen till Sverige.

Den naturliga befolkningstillväxten har blivit långsammare p.g.a nedgången i fruktsamheten och befolkningens åldrande. Då den på 1960-talet ännu var över 30 000 per år, så har den varit i medeltal 20 000 per år på 1970-talet.

Finlands folkmängd kommer att öka med 13 500 (2.8 %) under år 1978 och uppgår vid årsskiftet 1978/79 till 4 760 000. Den naturliga befolkningstillväxten är cirka 20 400 (4.3 %) och emigrationsunderskottet cirka 7 000.

Fruksamhet

Nedgången i fruktsamheten var stor under 1960-talet och ännu i början av 1970-talet. År 1973 var fruktsamheten som lägst och antalet födda var endast 56 000 (summerat fruktsamhetstal 1.52). År 1974 visade fruktsamheten stigande tendens, vilket varade till år 1976; därefter har fruktsamheten under åren 1977-78 igen sjunkit. I år 1978 är antalet födda cirka 64 000 (1.64). Antalet kvinnor i reproduktiv ålder är som högst i slutet av 1970-talet och ännu i början av 1980-talet; därefter kommer antalet födda att minska, om fruktsamheten inte överstiger den nuvarande låga nivån.

Dödlighet

Dödligheten har nedgått på 1970-talet i synnerhet under åren 1975-1978. Kraftigast har nedgången i dödligheten varit i de yngre åldrarna, men också i äldre åldersgrupper. Dessutom har dödligheten till och med ökat litet bland de unga i arbetsför ålder. Männens dödlighet har nedgått långsammare än kvinnornas. År 1978 är antalet döda cirka 44 000.

Inrikes omflyttning

I inrikes omflyttning har det skett en tydlig förändring i mitten av 1970-talet. Ännu i början av 1970-talet var inrikes omflyttningen livlig och riktade sig från landsorten i östra och norra Finland till industriområdena i Sydfinland.

Med den ekonomiska åtstramningen har omflyttningen avstannat efter år 1974 och balanserats mellan de olika områdena. Under åren 1977-78 hade inget län betydande flyttningsöverskott eller -underskott.

Medan år 1974 antalet omlyttade mellan kommuner var 276 000, så var den motsvarande siffran 195 000 år 1977 och endast 176 000 år 1978 (enligt förhandsuppgifter).

Emigration

Efter det stora emigrationsunderskottet i slutet av 1960-talet var återutvandringen från Sverige så stor att Finland fick immigrationsöverskott under åren 1971-73. Efter år 1974 har Finland igen haft emigrationsunderskott. I år (1978) visar förhandsuppgifterna att emigrationsunderskottet kommer att vara cirka 7 000.

Befolkningsförändringar i Finland 1961 - 78

År	Antal levande födda	Antal döda	Nativitets överskott	Netto- emigration	Befolknings- tillväxt	Omflytt- ningen	Summerad fruktsamhet promille	Återstående medellivs- längd M F
1961-65 ³	80 803	42 500	38 303 8.5	-13 563	24 700 5.7	216 359	2.61	65.4 72.6
1966-70 ³	72 130	44 487	27 643 6.0	-21 954	5 700 1.2	222 300	2.12	65.9 73.6
1971-75 ³	60 982	44 351	16 632 3.6	1 935	18 600 4.0	233 610	1.62	66.7 75.2
1976	66 846	44 786	22 060 4.7	-9 959	12 637 2.6	208 946	1.71	67.5 76.1
1977	65 659	44 065	21 594 4.6	-8 957 ¹	12 637 ¹ 2.7 ¹	195 329 ¹		
1978 ²	64 300	44 000	20 300 4.3	-6 800	13 500 2.8	176 000		

1 förhandsuppgift

2 skattnings på lasen av förhandsuppgifter för jan-oct

3 i medeltal per år

3. Norge

Lav folketilvekst

I 1978 ventes folkemengden å øke med om lag 15 500 personer eller 0,38 prosent. Denne økningen er 500 mindre enn i 1977, noe som vesentlig skyldes redusert netto innvandring. Folketilveksten i 1978 vil bli den laveste som er registrert de siste 42 år.

Fruktbarhetsnedgangen stanset

Etter en uavbrutt fruktbarhetsnedgang siden 1964 synes fruktbarheten for året 1978 å bli litt høyere enn året før. Samlet fruktbarhetstall for 1978 er beregnet til 1,76, mot 1,751 i 1977, som er den laveste observerte fruktbarhet i Norge. Fødselstallet ventes å øke med om lag 600 til nærmere 51 500. Under halvparten av denne økningen skyldes økt fruktbarhet, resten henger sammen med endret aldersfordeling blant kvinner i fødedyktig alder. I 1977 var det nedgang i fruktbarheten i alle aldersgrupper, relativt sett minst for aldrene 25-29 år.

Middellevetida øker - spedbarnsdødeligheten betydelig ned

I 1977 var antall dødsfall vel 39 800 eller 400 lavere enn året før. Dette innebærer en merkbar nedgang i dødeligheten, idet samme dødelighet som i 1976 ville ha medført 600-700 flere dødsfall. Tall for de tre første kvartalene i 1978 tyder på flere dødsfall, men omtrent uendret dødelighet i forhold til 1977. For toårsperioden 1976-1977 var middellevetida 72,1 år for menn og 78,4 år for kvinner. Sammenliknet med tall for 1974-1975 er dette en økning på 0,4 år for begge kjønn. Økningen skyldes hovedsakelig den seinere tids fall i spedbarnsdødeligheten. Dødsfall i 1. leveår utgjorde 9,2 pr. 1 000 levendefødte i 1977, mot 10,4 i 1976. Nedgangen gjaldt særlig aldrene mellom 4 uker og ett år.

Uendret flyttemønster innenlands

Den innenlandske flytteaktiviteten (flyttinger mellom kommuner) økte med 1 prosent fra 1976 til 1977, etter å ha gått ned om lag 6 prosent fra 1974 til 1976. Foreløpige tall for 1978 tyder på en ny nedgang i flytteaktiviteten på 2 prosent eller mer sammenliknet med 1977.

Flyttemønsteret fra de siste par åra har holdt seg også i 1977 og 1978. Det er særlig Nord-Norge og byene Oslo, Bergen og Trondheim som har netto utflytting, mens Rogaland og Østlandet utenom Oslo er de viktigste tilflyttingsområdene.

Redusert innvandring fra utviklingsland

Nettoinnvandringen til Norge var i 1977 vel 5 000, eller på tilsvarende nivå som tidligere i 1970-åra. Sammensetningen var imidlertid en noe annen, idet nettoinnvandringen fra europeiske land økte fra knapt 2 000 i 1976 til vel 2 900 i 1977. Samtidig avtok nettoinnvandringen fra Asia fra 900 til under 200, vesentlig på grunn av færre innvandrere fra Pakistan. For 1978 anslås innvandringsoverskottet til 4 500.

Færre ekteskapsinngåelser, men noen flere skilsmisser

Antall inngåtte ekteskap i 1977 var 24 000 mot 25 400 året før. Dette representerer en av de største reduksjonene i giftermålaktiviteten siden nedgangen startet i 1968. Nedgangen gjelder fortsatt aldersgruppene under 30 år. Det er ventet et enda noe lavere tall for inngåtte ekteskap i 1978.

I 1977 ble det i Norge registrert 6 100 skilsmisser, knapt 300 flere enn året før. Skilsmissene i 1977 utgjør 6,4 pr. 1 000 gifte kvinner, altså en betydelig lavere rate enn registrert for andre nordiske land de siste åra.

Bevegelserne i Norges befolkning 1961-1978

År	Årlig folke-tilvekst i prosent	Levende-fødte	Samlet fruktbarhets-tall	Døde	Middel-levetid Menn Kvinner	Døde under 1 år pr. 1 000 le- vende-fødte	Fødsels- over- skott	Innen- landske flyt- tinger pr. 1 000 innb. 1)	Netto inn- flyt- ting fra ut- landet	Inn- gatte ekte- skap	Skils- misser
1961-1965 ²⁾ ..	0,78	63 989	2,942	34 994	71,0 76,0	17,1	28 995	40,0	-411	24 300	2 496
1966-1970 ²⁾ ..	0,79	66 697	2,732	37 522	71,1 76,8	13,9	29 175	48,0	853	29 055	3 036
1971	0,76	65 550	2,487	38 981	71,2 77,4	12,8	26 569	47,4	6 615	29 510	3 731
1972	0,78	64 260	2,385	39 375		11,8	24 885	48,4	4 423	28 596	4 022
1973	0,63	61 208	2,230	39 958		11,9	21 250	48,1	3 444	28 141	4 664
1974	0,62	59 603	2,130	39 464	71,7 78,0	10,4	20 139	48,6	4 922	27 344	5 156
1975	0,49	56 345	1,983	40 061		11,1	16 284	47,5	4 769	25 898	5 577
1976	0,45	53 474	1,862	40 216	72,1 78,4	10,5	13 258	44,5	4 889	25 389	5 825
1977	0,40	50 877	1,751	39 824		9,2	11 053	45,0	5 034	24 022	6 099
1978 ³⁾	0,38	51 500	1,76	40 500			11 000		4 500		

1) Det er korrigert for endringer i kommuneinndelingen. (Grenser som pr. 1. januar 1972.)

2) Årlig gjennomsnitt.

3) Anslag.

4. Sverige.

Sveriges folkmängd ökade under 1977 med 32 000 och uppgick vid årskiftet 1977/1978 till 8 268 000. Födelseöverskottet var 9 000 medan invandringsöverskottet var hela 23 000, vilket är det största överskott som noterats sedan de stora invandringsåren 1969 och 1970. För år 1978 beräknas födelseöverskottet stanna vid en 3-4 000 medan invandringsöverskottet beräknas bli i runda tal 10 -15 000 (överslagsberäkning från oktober 1978).

Fruktsamhetsnedgången fortsätter. 1977 föddes 96 000 vilket är cirka 25 procent under vad som skulle behövas för reproduktion. 1978 beräknas antalet födda stanna vid 93 000 med ett allmänt födelsetal på i runda tal 11,2 vilket blir det lägsta som noterats i den svenska befolkningsstatistikens historia.

Den återstående medellivslängden har ökat från 69,0 år för män och 71,6 år för kvinnor år 1945 till 72,1 respektive 77,9 år 1976. De främsta orsakaerna till ökningen av medellivslängden är nedgången i spädbarnsdödligheten och nedgången i dödligheten i de yngre åldrarna. Spädbarnsdödligheten är idag mindre än hälften mot vad den var vid krigslutet och ungdomsdödligheten i åldrarna 10-14 år har reducerats med cirka 30 procent under samma period. I de högre åldrarna har dödlighetsnedgången varit av mindre omfattning. För män i åldern 40-55 år har dödligheten stigit något sedan mitten av 1960-talet.

Invandringen under år 1977 uppgick till 44 000 personer. Under 1978 beräknas invandringen bli c:a 35000. Den ojämförligt största delen av invandrarna kommer från Finland. Vad gäller utvandringen så uppgick den till 21 000 personer under år 1977. För år 1978 beräknas utvandringen stanna vid runt 20 000.

Enligt den senaste befolkningsprognosen , "Befolkningsprognos för riket 1978-2000 - med utblick mot 2025", beräknas Sveriges befolkning att öka under den närmaste 10-årsperioden, men ökningen blir mycket svag. Befolkningen som 1978 uppgår till 8,3 miljoner beräknas år 1986 vara 8,4 miljoner. Därefter kommer folkmängden att börja minska. Vid sekel-skiftet beräknas den åter bli 8,3 miljoner. Under början av 2000-talet pekar prognosen mot en kraftigare nedgång. Framskrivningen bygger på följande antaganden: Fruktsamheten blir låg i framtiden. I genomsnitt antas kvinnorna föda 1,8 barn under sin fruktsamma period. Nivån är nästan 15 procent under den som behövs för att befolkningen skall fortsätta att öka på lång sikt. Dödligheten förändras endast obetydligt i framtiden. Migrationen blir inte så omfattande som under 1960-talet eller under början av 1970-talet. Under de närmaste åren antas en nettoimmigration på 10 000 personer om året, men från 1985 antas i framskrivningen att det blir balans i befolkningsutbytet med andra länder.

Tabell 1. Befolkningsförändringar i Sverige 1961-1977.

År	Årlig befolk- ningsstillväxt	Antal födda	Summerad fruktsam- het	Antal döda	Spädbarns- dödlighet	Återstående medellivs- längd	Naturlig folkökning	Nettoin- flyttning
	Procent		Promille		Promille	M Kv		
1961-65	0,72	114 032	2,33	76 332	14,8	71,6 75,7	37 700	18 521
1966-70	0,59	115 115	2,12	80 815	12,3	71,9 76,6	34 299	28 575
1971	0,43	114 484	1,98	82 717	11,1	72,0 77,3	31 767	3 055
1972	0,19	112 273	1,93	84 056	10,8	72,0 77,4	28 217	-11 685
1973	0,15	109 663	1,88	85 640	9,9	72,1 77,7	24 023	-10 899
1974	0,39	109 874	1,89	86 316	9,6	72,2 77,8	23 558	9 078
1975	0,39	103 632	1,78	88 208	8,6	72,1 77,9	15 424	16 884
1976	0,34	98 228	1,68	90 650	8,3	72,1 77,9	7 578	19 970
1977	0,38	96 057	1,64	88 202	8,0	72,4 78,5	7 855	22 927

E. DEMOGRAFISKE MØTER

Komiteene for historisk demografi under International Union for the Scientific Study of Population (IUSSP) og International Committee of Historical Sciences (ICHS) arrangerer i samarbeid med Norsk komité for historisk vitskap en internasjonal konferanse i historisk demografi, Kristiansand, Norge, 7.-9. september 1979. Emnet er: "Nuptiality and Fertility: Plural Marriage and Illegitimate Fertility in Historical Demography".

Deltagerantallet er begrenset, men i den utstrekning plassen tillater det vil det bli gitt adgang for nordiske observatører, på egen bekostning. Interesserte bes henvende seg til den norske arrangementskomiteen ved

Sølvi Sogner
Historisk Institutt
Universitetet i Oslo
Postboks 1008, Blindern
OSLO 3.

Foreløpig program:

"Laws and Customs of Remarriage" 2 sesjoner.

"Remarriage and Matrimonial Market: Methodological Approach"

"Frequency, Intensity, Calendar and Conditions of Remarriage"

"Illegitimate Fertility and Matrimonial Market"

"Comparative Fertility Analysis of Various Types of Marriages (Including Polygamy)"

NORDISK DEMOGRAFISK SYMPOSIUM 1979

Hurdalssjøen, 13.-16. juni

Symposiet vil finne sted på Hurdalssjøen Kurshotell, som ligger 80 km med bil eller buss fra Oslo. Det starter om kvelden den 13. juni og avsluttes ved lunsjtider den 16. juni.

Symposiet vil ha fem sesjoner:

- I Dødelighetsnedgangen ca. 1750-1850.
- II Yrkesdødelighet
- III Annen bruk av personregistre
- IV Fruktbarhetsundersøkelser
- V Åpen sesjon

Symposiet vil bli organisert litt annerledes enn tidligere nordiske symposier. Hovedprinsippet er at foredragene forutsettes utsendt til deltakerne og lest på forhånd. Dette for at ikke verdifull tid skal brukes til (en ofte kjedelig) opplesning. I stedet vil en diskutant gi en oppsummering og kritisk vurdering av bidragene til hver sesjon. Deretter vil forfatterne få 5-10 minutter hver til eventuelle kommentarer, og tilslutt blir det åpen diskusjon. Hver sesjon vil altså se omtrent slik ut:

- 1. Diskutant 30-45 minutter
- 2. Innledere Max. 40 minutter
- 3. Åpen diskusjon Tilsammen ca. 2 timer.

For at dette opplegget skal kunne gjennomføres, må arrangementskomiteen ha foredragene her i Oslo seinest 20. april. Deretter vil de bli utsendt til alle påmeldte deltakere.

Til hver sesjon har hver av de nasjonale seksjoner av Nordisk Demografisk Forening foreslått en foredragsholder. Det vil også bli anledning til å legge fram såkalte spontane foredrag på alle sesjoner. Forfattere av slike arbeider vil få anledning til å dele ut arbeidet på symposiet og dessuten få 10 minutter til å gi en oppsummering.

Programmet for den åpne sesjonen er ennå ikke fastlagt, og medlemmer som ønsker å bidra bes henvende seg til de nasjonale foreninger eller programkomiteen

Foredragene skal skrives på engelsk og de bør helst ikke være over 15 sider lange.

Det er opprettet en arrangementskomité med Lars Østby som formann og en programkomitee med Helge Brunborg som formann.

Endelig program med foredragsholdere og titler på foredragene samt praktiske opplysninger og påmeldingsskjema vil bli sendt til alle medlemmer av Nordisk Demografisk Forening i mars.

EKTESKAPSMØNSTERETS BETYDNING FOR FRUKTBARHETSUTVIKLINGEN I NORGE ETTER 1945¹⁾

Av

Bjørg Halvorsen

Sammendrag

Dersom fruktbarhetsratene etter alder og - for gifte kvinner - etter ekteskapets varighet hadde ligget fast på nivået fra 1950, ville vi fått betydelig lavere fødselstall i de første 2-3 etterkrigsår enn hva vi faktisk fikk; og fra og med 1970 ville vi fått betydelig høyere fødselstall. I 1975 ville fødselstallet med de faste ratene fra 1950 vært 30 prosent høyere enn det faktisk ble.

Utviklingen i det beregnede fødselstallet holder følge med det registrerte tallet i årene 1949 til 1969. Utviklingen for gifte kvinner løper parallelt med totaltallene, mens avvikene mellom tallseriene er større for ugifte kvinner.

Når materialet splittes etter alder, har gifte kvinner i aldersgruppen 20 til 29 år høyere registrerte fødselstall i femti- og første halvdel av sekstiårene enn de ville fått med fruktbarhetsratene fra 1950. For gifte kvinner over 35 år er forholdet omvendt. Etter 1970 er de registrerte tallene langt lavere enn de beregnede i alle aldersgrupper, og avvikene øker stort sett med kvinnes alder.

Ugifte kvinner har likt mønster i alle aldersgrupper. Det registrerte tallet er høyere enn det beregnede for alle grupper i nesten alle kalenderår, og avvikene er kraftigst mot slutten av perioden.

Når tallseriene sammenliknes etter varighet i ekteskapet, finner vi større registrerte - enn beregnede fødselstall for alle varigheter i 1946 og 1947. I perioden fra basisåret fram mot slutten av sekstiårene har 0. til 5. ekteskapsår overveiende lavere beregnede - enn registrerte - tall. 2. til 4. ekteskapsår skiller seg klart ut med betydelige avvik i denne perioden. De øvrige varighetene har relativt bra sammenfall, selv om 9. og 10. ekteskapsår har lavere registrerte - enn beregnede fødselstall i denne perioden. Fra slutten av sekstiårene synker det registrerte

1) Dette er en forkortet utgave av et arbeidsnotat som kommer ut i serien ANO, Statistisk Sentralbyrå.

tallet under det beregnede for 6. til 8. ekteskapsår også; og avvikene øker sterkt fram mot 1975. Samme utvikling kan vi registrere for 0. til 2. og 5. ekteskapsår fra begynnelsen av søttiårene, mens 3. og 4. ekteskapsår bare har svært små avvik mot slutten av perioden.

Innledning

Som et ledd i arbeidet med å analysere fruktbarhetsutviklingen i Norge, har vi forsøkt å finne tallmessige anslag på hva endringene i ekteskapsmønsteret har betydd for utviklingen i fødselstallet etter 1945.

Fruktbarhetsratene for gifte kvinner som er beregnet for år med kjente bestandstall (tabell 1), synker i hele undersøkelsesperioden for alle aldersgrupper med unntak av den aller yngste. Spesielt er nedgangen sterk for gifte kvinner over 30 år.

Nedgangen er mer beskjedent når enkelte varighetsgrupper i ekteskap betraktes for seg (tabell 2). Mens fruktbarhetsratene i gruppen 25-29 år i 1969/72 var 72% av nivået i 1949/52 i følge tabell 1, utgjorde ratene for samme aldersgruppe med 5 års varighet i ekteskap i 1969/72 94% av nivået i 1945/52. Tilsvarende finner vi 61% mot 81% for aldersgruppen 30-34 år og 48% mot 72% for gifte kvinner mellom 35 og 39 år.

Tabell 1. Fruktbarhetsrater for 1 000 gifte kvinner.

	Aldersgruppe					
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
1949/52	651	346	226	153	96	40
1959/62	555	330	215	133	71	26
1969/72	575	309	163	93	46	12

Disse observasjonene tyder på at deler av fruktbarhetsfallet i de enkelte aldersgruppene skyldes endringer i ekteskapsmassens sammensetning. Fruktbarheten vil øke i en aldersgruppe når andelen relativt nystiftede familier er høy i forhold til tidligere beregningsår fordi barnefødslene kommer tidlig i ekteskapet. Motsatt vil sterk fruktbarhetsnedgang i enkelte aldersgrupper forklares med lengre varighet, siden en mindre del av fødslene finner sted sent i ekteskapene.

Tabell 2. Levendefødte pr. 1 000 gifte kvinne etter kvinnens aldersgruppe og ekteskapets varighet.¹⁾

Tid i ekteskap	20-24 år			25-29 år			30-34 år			35-39 år			40-44 år		
	1949-1952	1959-1962	1969-1972	1949-1952	1959-1962	1969-1972	1949-1952	1959-1962	1969-1972	1949-1952	1959-1962	1969-1972	1949-1952	1959-1962	1969-1972
0-1 år	373	400	340	300	325	279	276	278	262	218	211	208	107	102	84
2-4 "	240	300	286	220	243	225	197	208	183	159	154	143	78	72	53
5 "				203	206	191	184	173	149	155	129	112	81	58	41
6 "				175	188	164	177	153	130	154	111	94	80	45	32
7 "				152	176	145	143	135	110	121	101	80	62	47	35
8 "				135	158	126	127	122	99	104	84	68	59	38	26
9 "				132	155	129	115	113	88	93	84	56	55	40	21
10 "							101	102	76	81	71	52	47	34	20
11 "							109	99	72	83	68	49	48	31	20
12 "							105	90	67	84	58	45	47	31	18
13 "							94	88	63	74	56	39	36	26	15
14 "							90	86	61	74	52	36	37	24	12
15 "										64	55	32	38	23	13
16 "										64	50	30	36	23	10
17 "										62	43	32	33	21	10
18 "										57	45	30	31	20	9
19 "										53	43	28	29	19	9

1) Tabellen er hentet fra Art. 89, Statistisk Sentralbyrå.

Det er vanskeligere å anslå hvordan endringene i ekteskapshyppigheten vil virke på fruktbarheten regnet for alle kvinner, uansett ekteskapselig status. En økning i ekteskapshyppigheten som gjør seg gjeldende særlig i de yngre aldersklassene, vil i seg selv måtte føre til høyere fruktbarhet i de yngre aldersklassene, fordi en større del av kvinnene vil være gift og i ekteskap med kort varighet. I de midlere og særlig i de eldre aldersklassene vil andelen gifte øke, og dette vil forårsake øket fruktbarhet, men samtidig vil andelen ekteskap med lang varighet øke. Hvordan disse to motstridende tendensene vil slå ut i de enkelte aldersklasser av kvinner, og i ulike faser av utviklingen av ekteskapsmønsteret er det vanskelig å danne seg en mening om uten støtte i numeriske beregninger.

Det var på forhånd mulig å tenke seg at endringene i ekteskapsmønsteret etter 1945 kan være årsak til en betydelig del av de endringer i aldersspesifikke fruktbarhetsrater for alle kvinner som vi har registrert i denne perioden.

Datamaterialet

Utgangspunktet for beregningene er en nyopprettet datafile som gir oversikt over antall kvinner ved utgangen av hvert kalenderår fra 1911 til 1976 fordelt på ettårige aldersgrupper og ekteskapselig status.¹⁾ Gruppene for ekteskapselig status består av ugifte og gifte + før gifte kvinner. Det er ikke mulig å skille før gifte kvinner fra kvinner som fortsatt lever i ekteskap, fordi skilsmisseoppgavene i perioden er mangelfulle, og fordi det ikke har vært mulig å skille ut enkene som egen gruppe. Derfor vil bestanden gifte kvinner vi bruker i beregningene bestå av antall førstegangsgifte, og dessuten omfatte både kvinner som lever i ett ekteskap fra vielsen og ut den fødedyktige perioden, og kvinner som lever kortere tid i ekteskap fordi ekteskapet oppløses tidligere enten ved ektefellens død eller ved skilsmisse. De siste vil eventuelt kunne inngå nye ekteskap etter kortere eller lengre tid som enker eller fraskilte.

Dette er et kompliserende element i beregningene fordi vi ønsker å sammenlikne beregnet antall levendefødte med utgangspunkt i denne bestanden med registrert antall fødte - og disse siste fordeles i gruppene født i ekteskap eller utenfor.

1) Datafilens omfang og redigering er beskrevet i SA nr. 35, Statistisk Sentralbyrå, 1978.

Siden vi primært er interessert i utviklingen over tid, vil hovedspørsmålet være om det har skjedd endringer i størrelsen på bestanden før gifte som er inkludert i bestanden gifte kvinner. Andelen før gifte i forhold til gifte kvinner på folketellingstidspunktene 1950, 1960 og 1970 tyder på at endringene på de forskjellige alderstrinn ikke er så store (tabell 3). Dette har formodentlig sammenheng med at synkende andel enker tildels oppveier høyere skilsmissetall, og også økende grad av gjengifte.

Tabell 3. Andelen enker og fraskilte i prosent av antall gifte kvinner etter alder¹⁾

Alder i år	1950	1960	1970
15	0,0	0,0	0,0
16	0,0	0,0	0,9
17	0,0	0,2	0,3
18	0,3	0,2	0,0
19	0,5	0,4	0,2
20	0,2	0,6	0,6
21	0,5	0,8	0,8
22	0,8	0,9	1,1
23	0,8	1,3	1,5
24	1,1	1,1	1,8
25	1,2	1,3	1,9
26	1,5	1,6	2,2
27	1,8	1,5	2,3
28	1,8	1,6	2,6
29	2,0	1,7	3,0
30	2,6	1,8	3,0
31	2,6	1,7	3,2
32	2,7	2,1	3,3
33	3,0	2,1	3,4
34	3,3	2,7	3,2
35	3,8	2,7	3,5
36	4,1	3,1	3,6
37	4,1	3,5	3,8
38	4,6	3,2	4,2
39	5,0	4,0	4,2
40	5,4	3,8	4,8
41	5,9	4,9	4,7
42	6,9	5,2	5,5
43	7,3	5,8	5,7
44	7,7	6,2	6,6

1) Tallene er hentet fra NOS XI 146, annet hefte, NOS XII 117 og NOS A 448.

Beregningene

a) Gifte kvinner etter alder og ekteskapets varighet.

Vi fordeler de gifte kvinner i hver aldersklasse i hvert kaldenderår etter ekteskapets varighet ved å følge hver enkelt kohort i tabellen som gir fordelingen på gifte og før gifte. Vi må her forutsette at dødelighet og nettoflytting er uavhengig av varighet siden første giftermål.

b) Fødselsrater 1950.

Vi beregner fødselsrater spesifisert etter alder og ekteskapets varighet for gifte kvinner og etter alder for ugifte kvinner ved hjelp av fødselsstatistikken for 1950 og bestandstallene for 1950 i følge a) ovenfor.

c) Standardberegning av tallet på fødsler.

Ved hjelp av bestandstallene i følge a) og de beregnede rater i følge b) har vi beregnet de fødselstall vi ville fått i hvert kalenderår fra 1946 til 1975 med de gitte bestander av gifte kvinner etter alder og varighet siden første giftermål og ugifte kvinner etter alder, og dersom ratene fra 1950 hadde vært gjeldende i hvert år i hele perioden.

Utviklingen i beregnet antall fødte

Tabell 4 viser utviklingen i beregnet antall fødte totalt, og fordelt etter morens ekteskapelige status for hvert år i undersøkelsesperioden. Siden fruktbarhetsnivået holdes konstant på 1950-nivået, er utviklingen i beregnet fødselstall bare påvirket av endringer i bestandens sammensetning etter alder, og varighet i ekteskap for de gifte kvinnene.

Bestandsvariasjonene ville ført til en økning i fødselstallet fra 1946 til 1955 på 10% og fra 1962 til 1974 på 21%. Nedgangen mellom vekstperioden er på 4%. Det er interessant å merke seg at det beregnede fødselstallet i 1975 ligger lavere enn året før.

Det beregnede fødselstallet i ekteskap utvikler seg parallelt med totaltallene, mens beregnet antall fødsler utenfor ekteskap synker fra 1946 til 1960 og øker i hele resten av undersøkelsesperioden.

Tabell 4. Beregnet antall fødte. Kvinner 15-44 år.

Kalenderår	I ekteskap	Utenfor ekteskap	Total
1946	54 552	3 119	57 671
47	56 736	2 961	59 697
48	58 146	2 819	60 965
49	58 974	2 684	61 658
1950	59 343	2 559	61 902
51	59 907	2 437	62 344
52	60 529	2 316	62 845
53	60 856	2 199	63 055
54	61 087	2 098	63 185
55	61 260	2 013	62 273
56	61 068	1 944	63 012
57	60 645	1 860	62 505
58	60 243	1 798	62 041
59	59 680	1 755	61 435
1960	59 203	1 734	60 937
61	59 047	1 742	60 789
62	59 004	1 792	60 796
63	59 019	1 861	60 880
64	59 472	1 935	61 407
65	59 804	2 004	61 808
66	60 884	2 061	62 945
67	63 064	2 072	65 136
68	64 934	2 069	67 003
69	66 516	2 065	68 581
1970	67 965	2 061	70 026
71	69 265	2 054	71 319
72	70 352	2 067	72 419
73	70 992	2 092	73 084
74	71 171	2 128	73 299
75	70 786	2 185	72 971

Sammenlikning mellom registrert og beregnet fødselstall

Ved beregningene har vi brukt morens alder ved utgangen av kalenderåret. De registrerte tallene vi bruker som sammenlikningsgrunnlag er hentet fra Folkemengdens bevegelse og fra upubliserte tabeller i Byrået, og er fordelt etter samme aldersdefinisjon for alle år unntatt 1964, 1965 og 1966. Vi har ikke sammenliknet tallseriene for disse årene når materialet splittes i aldersgrupper, men vi har gjennomført sammenlikningen for alle år når vi opererer med totalt antall fødte for kvinner mellom 15 og 44 år samlet, og fordelt etter ekteskapeleg status. Resultatet av sammenlikningene står i tabell 5. Avviket er beregnet i prosent av det registrerte fødselstallet.

Totaltall.

Hovedinntrykket er at tallseriene følger hverandre svært tett i årene 1949 til 1969, med kraftige avvik før og etter denne perioden. Det går fram av sammenlikningen at fruktbarheten var betydelig høyere i de første etterkrigsårene enn i basisåret. Den høye fruktbarheten rett etter krigen er godt dokumentert fra før, så det dårlige sammenfallet før 1950 er ikke overraskende.

Perioden med bra sammenfall kan deles i to faser med skille i 1955. I første halvdel av femtiårene ligger beregnet antall fødte på et høyere nivå enn det registrerte tallet, men forskjellene mellom tallseriene er små. Etter 1955 er de beregnede tallene lavere enn de registrerte fram til 1968. Avvikene er kraftigst i 1964, 1965 og 1966, og har rimeligvis sammenheng med at det registrerte fødselstallet for disse årene er fordelt etter morens alder ved nedkomsten.

Etter 1968 snur utviklingen slik at det beregnede tallet stiger over nivået på registrert antall fødte, og avvikene mellom tallseriene øker for hvert år fram til 30% i 1975. I dette året utgjør det registrerte fødselstallet bare 77% av det beregnede.

Totaltall fordelt etter ekteskapeleg status.

I perioden 1946 til 1968 utvikler tallseriene for gifte kvinner seg stort sett på samme måte som totaltallene, men på slutten av undersøkelsesperioden er avvikene større. I 1975 er det beregnede tallet 40% høyere enn det registrerte. De kraftige forskjellene vi har fastslått for totaltallene i søttiårene skyldes følgelig avvikene for gifte kvinner, mens utviklingen i fødselstallet utenfor ekteskap trekker i motsatt retning på slutten av undersøkelsesperioden. I sekstiårene forsterker trendene hverandre, siden de registrerte tallene både i og utenfor ekteskap er større enn de beregnede tallene med fast fruktbarhetsnivå. Avvikene i fødselstallet utenfor

Tabell 5. Registrerte- og beregnede fødselstall for kvinner 15-44 år.
Avviket er beregnet i prosent av det registrerte fødselstallet.

Kalen- der- år	Totalt			I ekteskap			Utenfor ekteskap		
	Regi- strert	Be- regnet	Avvik Pro- sent	Regi- strert	Be- regnet	Avvik Pro- sent	Regi- strert	Be- regnet	Avvik Pro- sent
1946	69 804	57 671	-17,4	65 778	54 552	-17,1	4 026	3 119	-22,5
1947	66 852	59 697	-10,7	63 300	56 736	-10,4	3 552	2 961	-16,6
1948	64 964	60 965	-6,2	61 763	58 146	-5,9	3 201	2 819	-11,9
1949	62 469	61 658	-1,3	59 787	58 974	-1,4	2 682	2 684	+0,1
1950	61 904	61 902		59 341	59 343		2 563	2 559	
1951	60 129	62 344	+3,6	57 702	59 907	+3,8	2 427	2 437	+0,4
1952	62 142	62 845	+1,1	59 818	60 529	+1,2	2 324	2 316	-0,3
1953	62 613	63 055	+0,7	60 349	60 856	+0,8	2 264	2 199	-2,9
1954	62 387	63 185	+1,3	60 210	61 087	+1,5	2 177	2 098	-3,6
1955	63 118	63 273	+0,2	60 940	61 260	+0,5	2 178	2 013	-7,6
1956	63 831	63 012	-1,3	61 603	61 068	-0,9	2 228	1 944	-12,7
1957	62 750	62 505	-0,4	60 533	60 645	+0,2	2 217	1 860	-16,1
1958	62 678	62 041	-1,0	60 445	60 243	-0,3	2 233	1 798	-19,5
1959	62 698	61 435	-2,0	60 435	59 680	-1,2	2 263	1 755	-22,4
1960	61 594	60 937	-1,1	59 323	59 203	-0,2	2 271	1 734	-23,6
1961	62 284	60 789	-2,4	59 983	59 047	-1,6	2 301	1 742	-24,3
1962	60 981	60 796	-1,9	59 599	59 004	-1,0	2 382	1 792	-24,8
1963	63 045	60 880	-3,4	60 614	59 019	-2,6	2 431	1 861	-23,4
1964	65 213	61 407	-5,8	62 657	59 472	-5,1	2 556	1 935	-24,3
1965	66 102	61 808	-6,5	63 047	59 804	-5,1	3 055	2 004	-34,4
1966	66 913	62 945	-5,9	63 627	60 884	-4,3	3 286	2 061	-59,4
1967	66 560	65 136	-2,1	63 136	63 064	-0,1	3 424	2 072	-39,5
1968	67 161	67 003	-0,2	63 395	64 934	+2,4	3 766	2 069	-45,1
1969	67 574	68 581	+1,5	63 413	66 516	+4,9	4 161	2 065	-50,4
1970	64 426	70 026	+8,7	59 998	67 965	+13,3	4 428	2 061	-53,5
1971	65 466	71 319	+8,9	60 260	69 265	+14,9	5 206	2 054	-60,5
1972	64 168	72 419	+12,9	58 603	70 352	+20,0	5 565	2 067	-62,9
1973	61 135	73 084	+19,5	55 583	70 992	+27,7	5 552	2 092	-62,3
1974	59 530	73 299	+23,1	53 990	71 171	+31,8	5 540	2 128	-61,6
1975	56 296	72 971	+29,6	50 507	70 786	+40,2	5 789	2 185	-62,3

ekteskap er langt kraftigere enn for gifte kvinner etter 1955, og ligger på vel 60% etter 1970.

Siden tallseriene følger hverandre så tett i femti- og sekstiårene er det grunn til å tro at en stor del av reduksjonen i fruktbarhetsratene i denne perioden, skyldes endringer i bestandens sammensetning etter alder, ekteskapelig status og varighet i ekteskapet. Men på slutten av perioden er det tydelig at det er reduksjon i fruktbarhetsnivået som fører til et fall i det registrerte fødselstallet på 16% mellom 1969 og 1974, fordi endringer i bestandssammensetningene alene ville ført til en vekst på 9% den samme perioden.

Sammenlikning mellom registrerte og beregnede tall etter morens alder i 5-årsgrupper

I ekteskap.

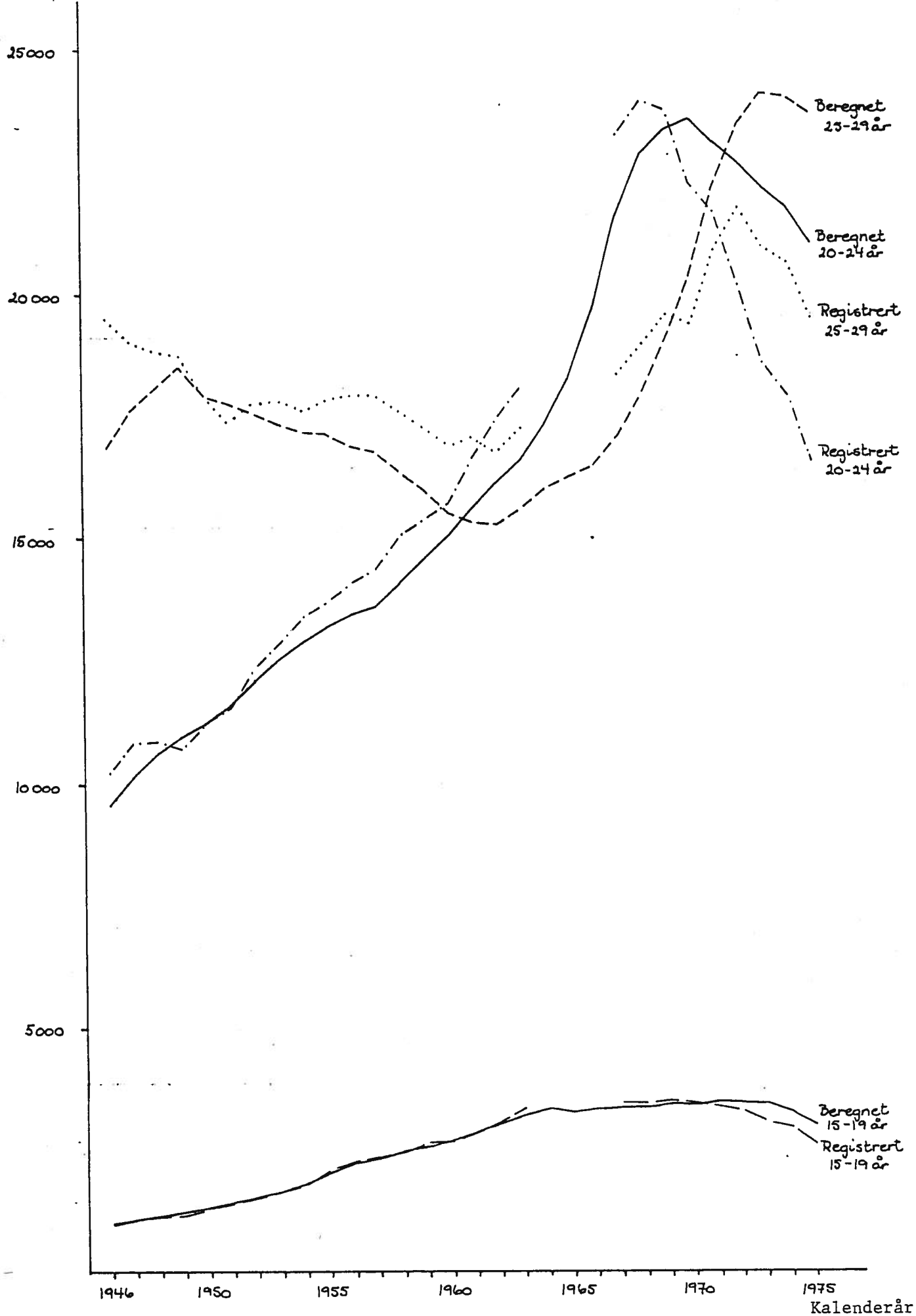
Utvikling i beregnet og registrert fødselstall for gifte kvinner etter alder er framstilt i figur 1 og 2.

I årene før 1950 finner vi bra samsvar mellom beregnet - og registrert fødselstall for kvinner under 25 år, mens avvikene er store for gifte kvinner over 25 år, og øker med kvinnes alder. I perioden fra basisåret til 1950 følger tallrekken hverandre stort sett, selv om forskjellene varierer mellom aldersgruppene. Etter 1970 er avvikene store i alle aldersgrupper.

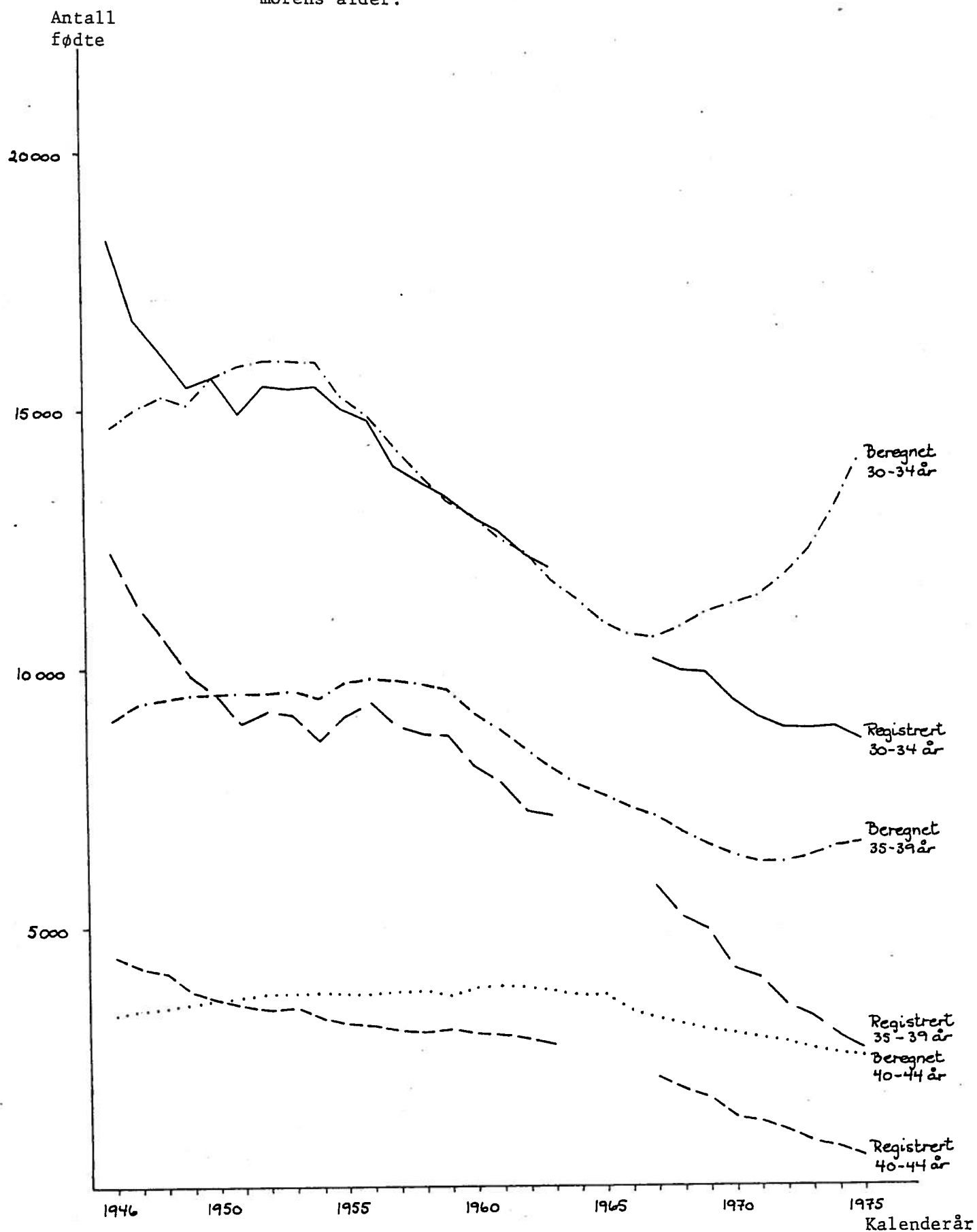
Det registrerte fødselstallet for gifte kvinner i aldersgruppen 15 til 19 år ligger på samme nivå som det beregnede i femtiårene, og over det beregnede i sekstiårene, men avvikene er moderate. Etter 1970 snur utviklingen og forskjellene øker raskt. I 1975 utgjør registrert antall fødte 87% av det beregnede. Fruktbarhetsnedgangen i søttiårene gjelder følgelig de aller yngste kvinnene også.

Gifte kvinner i aldersgruppen 20 til 24 år har større registrert - enn beregnet fødselstall i alle år mellom 1952 og 1969. Avviket er størst i 1963 med 8%. Etter 1970 synker det registrerte tallet langt raskere enn det beregnede, og i 1975 er forskjellen på 27%.

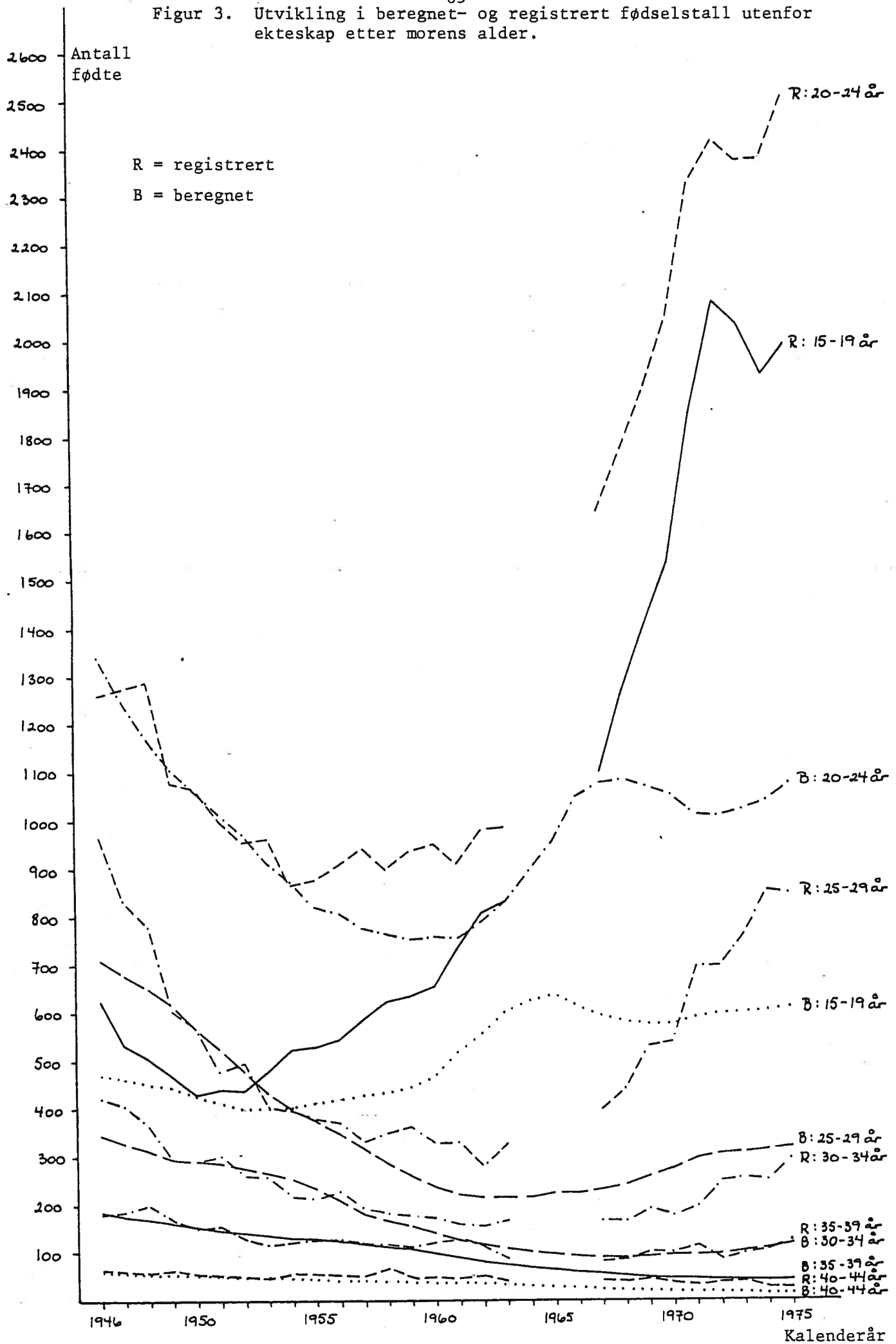
Aldersgruppen 25 til 29 år skiller seg fra de øvrige fordi det registrerte fødselstallet langt overstiger det beregnede både i femti- og sekstiårene. Denne aldersgruppen har følgelig høyere fruktbarhet i disse årene enn i basisåret. Denne utviklingen har trolig sammenheng med sterkere konsentrasjon av barnefødsle tidlig i ekteskapet. Etter 1970 endrer forholdet seg, og i 1975 ligger det beregnede tallet 22% over det registrerte.

Antall
fødteFigur 1. Utvikling i beregnet- og registrert fødselstall i ekteskap
etter morens alder.

Figur 2. Utvikling i beregnet- og registrert fødselstall i ekteskap etter morens alder.

Figur 3. Utvikling i beregnet- og registrert fødselstall utenfor ekteskap etter morens alder.

Dette avviket er noe mindre enn det vi fant for gifte kvinner 20 til 24 år.

For gifte kvinner i alderen 30 til 34 år finner vi svært godt sammenfall mellom beregnet- og registrert fødselstall fra basisåret og fram mot slutten av sekstiårene. Men etter 1967 utvikler tallseriene seg i hver sin retning. Beregnet fødselstall øker med nesten 32% fra 1967 til 1975, mens det registrerte tallet synker med vel 15% i den samme perioden. I 1975 er det registrerte tallet 62% av det beregnede.

Fødselstallene for aldersgruppene over 35 år utvikler seg på samme måte i undersøkelsesperioden. Beregnet antall fødte ligger på et klart høyere nivå enn det registrerte tallet for alle år etter 1950, og avvikene øker fra år til år. I 1975 utgjør det registrerte fødselstallet 40% av det beregnede for gruppen 35 til 39 år og 24 % for de eldste kvinnene.

Alle aldersgrupper i ekteskap har lavere fruktbarhet i søttiårene enn i basisåret, og forskjellene øker med kvinnenens alder med unntak av aldersgruppen 25-29 år som har mer moderate avvik enn gifte kvinner 20-24 år.

Utenfor ekteskap.

Utviklingen i tallseriene er tegnet inn i figur 3.

Resultatene viser en svært parallell utvikling for de ulike gruppene, når materialet splittes etter alder. De registrerte tallene ligger klart over de beregnede fødselstallene i nesten alle år; og avvikene øker mot slutten av perioden. Det er tydelig at fødselstallet utenfor ekteskap har økt langt kraftigere i alle grupper enn antallet ugifte og deres alderssammensetning alene kan forklare.

Sammenlikning mellom registrert - og beregnet fødselstall etter varighet i ekteskapet

Ekteskapets varighet er beregnet ved å ta differansen mellom barnets fødselsår og morens vigselsår. Barn som er født i samme kalenderår som ekteskapet ble inngått er født i 0-ekteskapsår.

Figurene 4-7 viser utviklingen i det registrerte- og beregnede fødselstallet for utvalgte ekteskapsvarigheter. Sammenlikning utover 10. ekteskapsår er ikke utført for vi regner med at relativt få fødsler finner sted i senere varighetsgrupper.

I perioden etter basisåret kan vi gruppere de ulike varighetene etter utviklingsmønster. De to korteste varighetene behandles som en gruppe. 2-4 ekteskapsår danner egen gruppe. Det samme er tilfellet med 5-8 ekteskapsår, mens de to lengste varighetene skiller seg ut med eget mønster.

I årene rett etter krigen er mønsteret likt for alle varighetsgrupper. Det registrerte tallet er høyere enn det beregnede for alle varigheter også for 0. og 1. ekteskapsår, selv om avvikene øker i styrke med ekteskapets varighet. I 9. og 10. ekteskapsår ligger det beregnede tallet vel 30% lavere enn det registrerte, mens avvikene er under 10% for de to korteste varighetene.

0. og 1. ekteskapsår.

Antallet registrerte levende fødte er høyere enn det beregnede tallet for nesten alle år fra basisåret 1950 til og med 1969. Unntakene er 1949 og 1957 for 1. ekteskapsår. Størst avvik i femtiårene finner vi i 1959 med -7,7% for 0. og -4,4% for 1. ekteskapsår. I sekstiårene er avvikene spesielt store i 1965 (-14%) for 0. ekteskapsår og i 1966 (-15%) for 1. ekteskapsår. Men disse årene er atypiske, for stort sett følger kurvene hverandre fram til 1970. Det tyder på at det ikke skjedde noen særlig endring i fruktbarheten i denne varighetsgruppen i femti- og sekstiårene.

Etter 1969 endrer utviklingen seg slik at det registrerte tallet synker under nivået for beregnet fødselstall. Avvikene øker fra år til år og er større i 1. ekteskapsår enn i 0. ekteskapsår. I 1975 ligger beregnet fødselstall 21% over det registrerte for 1. ekteskapsår mot 15% i 0. ekteskapsår.

I 0. ekteskapsår er 1968 toppåret både for registrerte- og beregnede fødselstall. Nedgangen deretter er på 30% for de registrerte- og 16% for de beregnede tallene. Vi må gå ut fra at dette betyr en reell reduksjon i fruktbarheten i denne perioden. Det stemmer overens med resultatene fra analysen av fødselstall i ekteskapskohortene 1965-1972 (Lettenstrøm 1976), der totaltallene for levendefødte pr. 1 000 førstegangsgifte kvinner i samme kalenderår som vigselfåret synker fra 1968 til 1972, selv om reduksjonen er svak. Det er først i 1973 at avvikene i tallseriene når over 10%.

1. ekteskapsår har tilnærmet samme utvikling. Fra toppåret i 1968 synker det registrerte fødselstallet med 27%, mens fallet er på 11% for det beregnede tallet. Også i Lettenstrøms kohortundersøkelse synker ratene for året etter vigselfåret fra 1968 til 1971.

Resultatene for denne varighetsgruppen tyder på at avstanden fra vigsel til første fødsel har økt de siste årene i perioden, og kan ha sammenheng med at mange kvinner velger ikke å gifte seg selv om et barn er underveis.

2. til 4. ekteskapsår.

Denne gruppen skiller seg fra de andre med kraftige avvik mellom tallseriene i størstedelen av undersøkelsesperioden. Avvikene øker fram til slutten av sekstiårene for 2. og 3. ekteskapsår, mens avviket er størst i 1964 for 4. ekteskapsår. Etter 1970 likner mønsteret i avvikene for 2. ekteskapsår det vi tidligere har funnet for 1. ekteskapsår, og i 1975 ligger beregnet fødselstall 18% under det registrerte. For varighet 2 og 3 er avvikene svært små mellom tallseriene helt på slutten av undersøkelsesperioden.

Hovedinntrykket av utviklingen i denne varighetsgruppen er at fruktbarheten er høyere i femti- og sekstiårene enn i basisåret. Denne høyere fruktbarheten må vi kunne tolke som et resultat av sterkere konsentrasjon av barnefødslene tidlig i ekteskapet i denne perioden enn tilfellet er i basisåret. Det er rimelig å tro at det er kortere avstand mellom første og andre fødsel og eventuelt mellom andre og tredje som gir disse utslagene, siden første barn vanligvis fødes tidligere i ekteskapet. Vi har tidligere pekt på at det er gifte kvinner i alderen 20-29 år som har høyere registrerte enn beregnede fødselstall i den aktuelle perioden. Derfor tror vi at de store avvikene mellom tallseriene skyldes sterkere konsentrasjon av fødslene tidlig i ekteskapet for denne aldersgruppen spesielt. Når tallseriene møtes helt på slutten av undersøkelsesperioden er det kanskje uttrykk for at avstanden mellom fødslene øker på nytt.

5. til 8. ekteskapsår.

5. ekteskapsår har et utviklingsmønster som ligger noe på siden av de andre varighetene i denne gruppen, fordi avvikene mellom det registrerte og beregnede tallet er temmelig stort i midten av sekstiårene. Det er fristende å tolke de store avvikene som uttrykk for sterkere konsentrasjon av fødslene slik som i forrige gruppe. Men konsentrasjonen har gjort seg gjeldende i mindre grad og i kortere periode enn i varighetsgruppen 2. til 4. ekteskapsår.

Det 6., 7. og 8. ekteskapsåret har påfallende likt innbyrdes mønster med små avvik fra basisåret fram til slutten av sekstiårene. Deretter øker avvikene raskt for hvert kalenderår, og avvikene vokser med økende varighet i ekteskapet. I 1975 utgjør det registrerte fødselstallet 88% av det beregnede for 5. ekteskapsår, mens tallene er henholdsvis 71%, 65%, og 58% for varighetsår 6, 7 og 8.

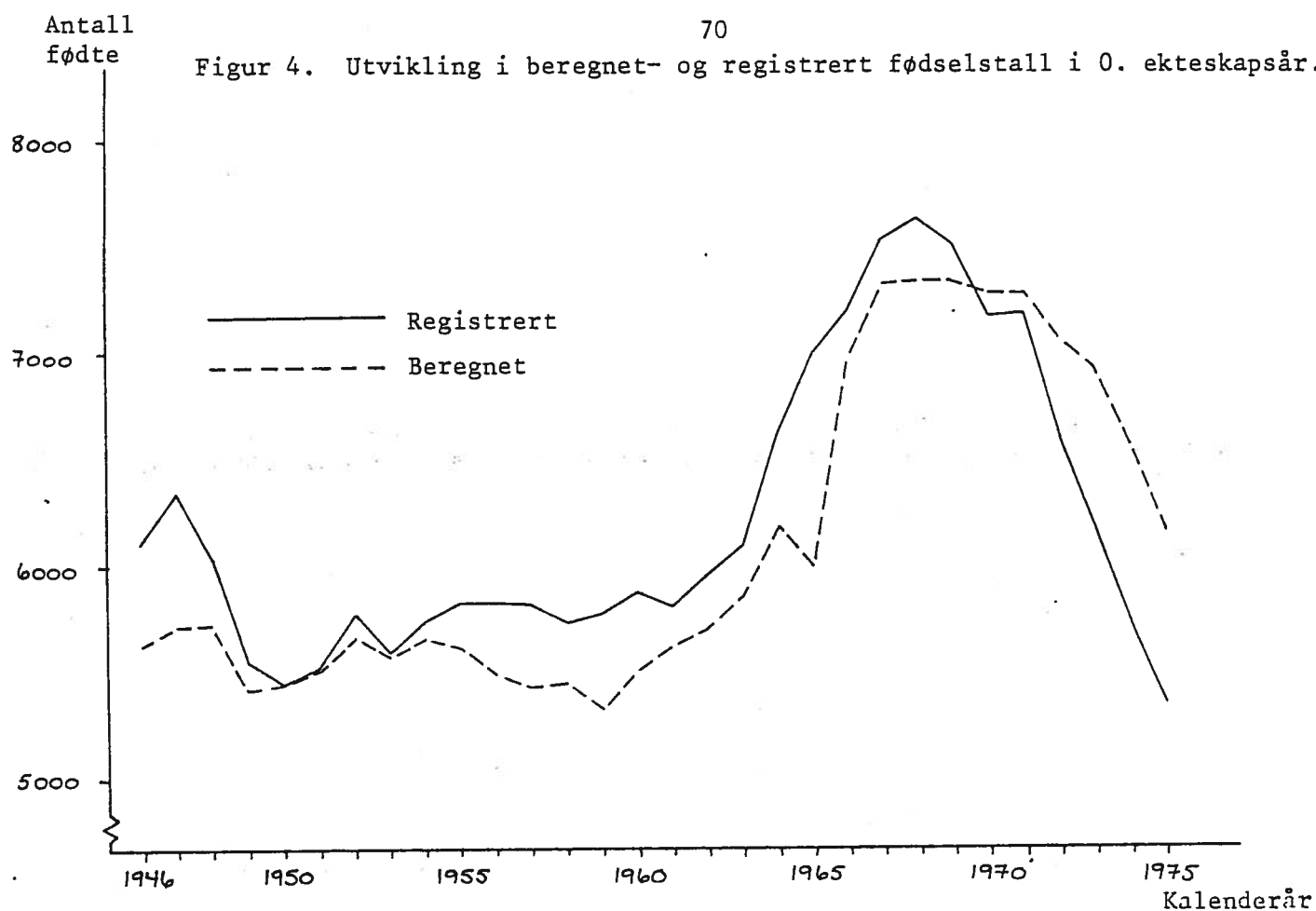
Det mest slående trekket ved utviklingen i denne varighetsgruppen er det gjennomgående fallet i antall registrerte fødsler fra midten av femtiårene og perioden ut for 6., 7. og 8. ekteskapsår, samtidig med at de beregnede tallene øker fra midten av sekstiårene fram til en stabilisering på slutten av undersøkelsesperioden. Fruktbarheten har altså sunket reelt i forhold til nivået i basisåret for denne varighetsgruppen.

I kurvene for beregnet fødselstall finner vi en påfallende knekk som beveger seg et kalenderår fram for hver ny ekteskapsvarighet. Den er trolig en følge av de små fødselskull fra tredveårene som slår ut i giftermålskohortene rundt 1958-1959.

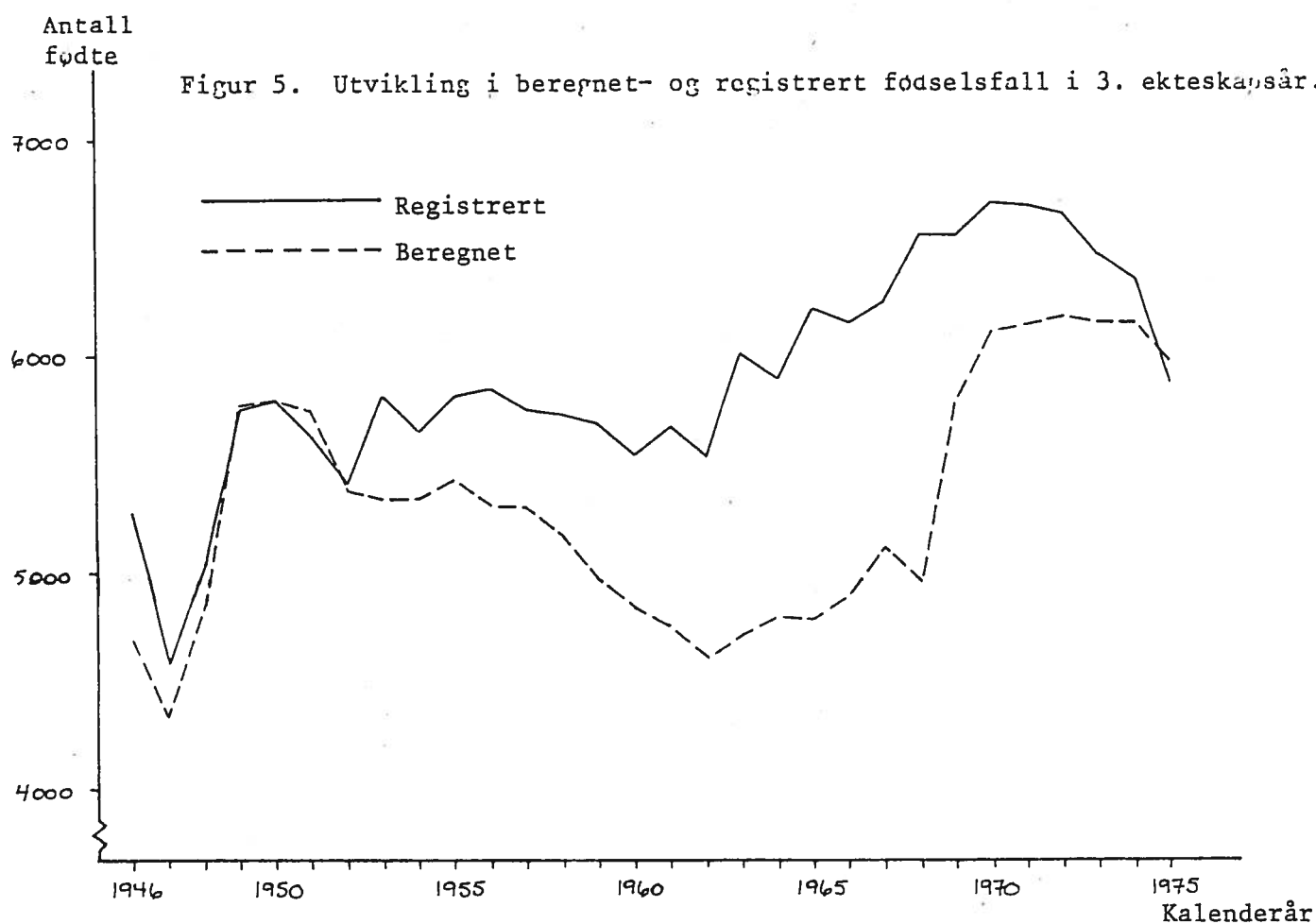
9. og 10. ekteskapsår.

Kurvene over beregnet fødselstall følger kurvene over det registrerte fødselstallet ganske tett fra basisåret fram til midten av sekstiårene. Avvikene er positive i hele undersøkelsesperioden med unntak av kalenderåret 1959 for 9. ekteskapsår. Fra midten av sekstiårene øker avstanden mellom kurvene kraftig, og i sluttåret utgjør det registrerte fødselstallet bare 46% og 48% av det beregnede tallet. Fruktbarheten i denne varighetsgruppen har altså vært lavere enn i basisåret i hele perioden etterpå, og fallet har vært spesielt sterkt de siste årene.

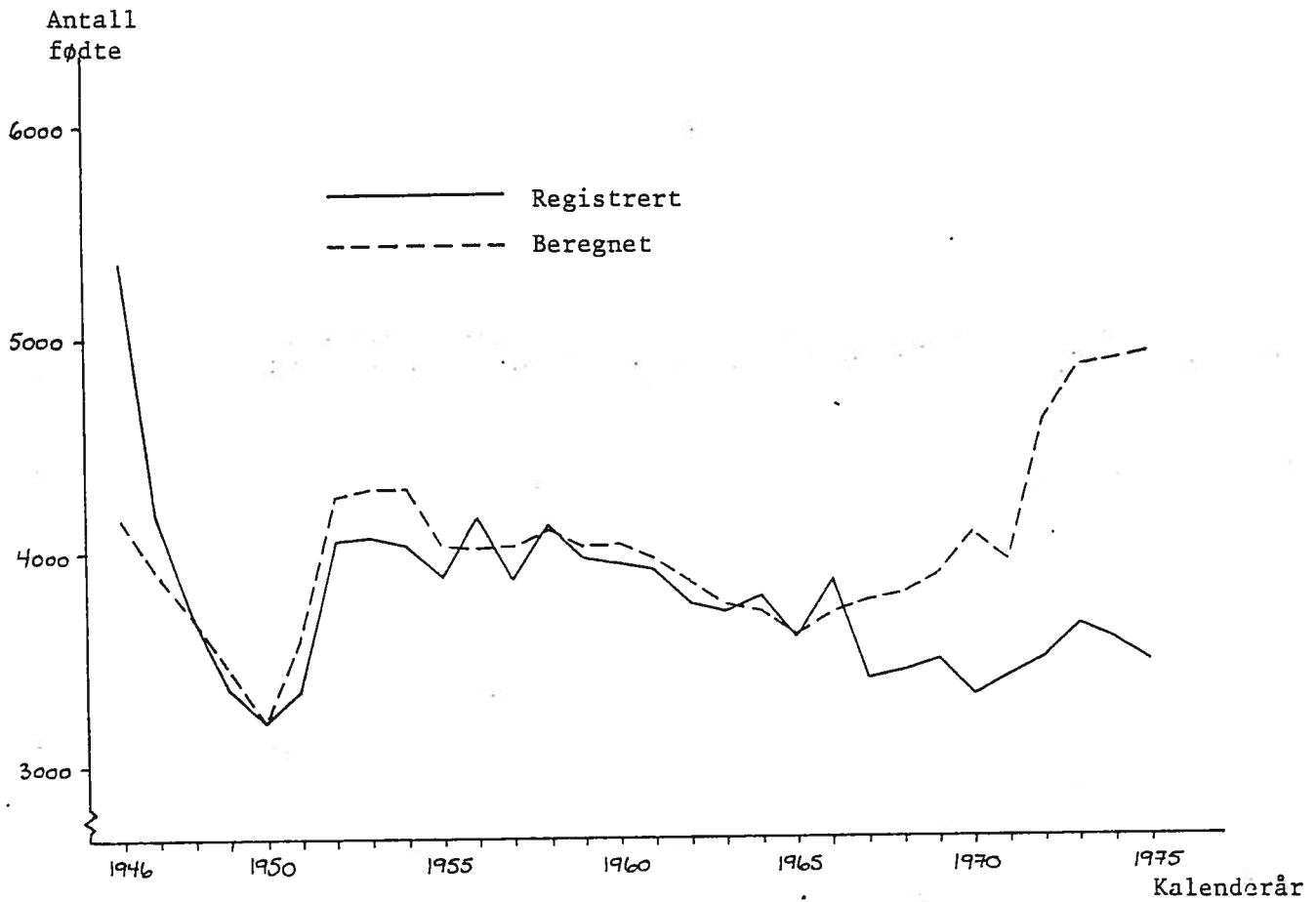
Figur 4. Utvikling i beregnet- og registrert fødselstall i 0. ekteskapsår.

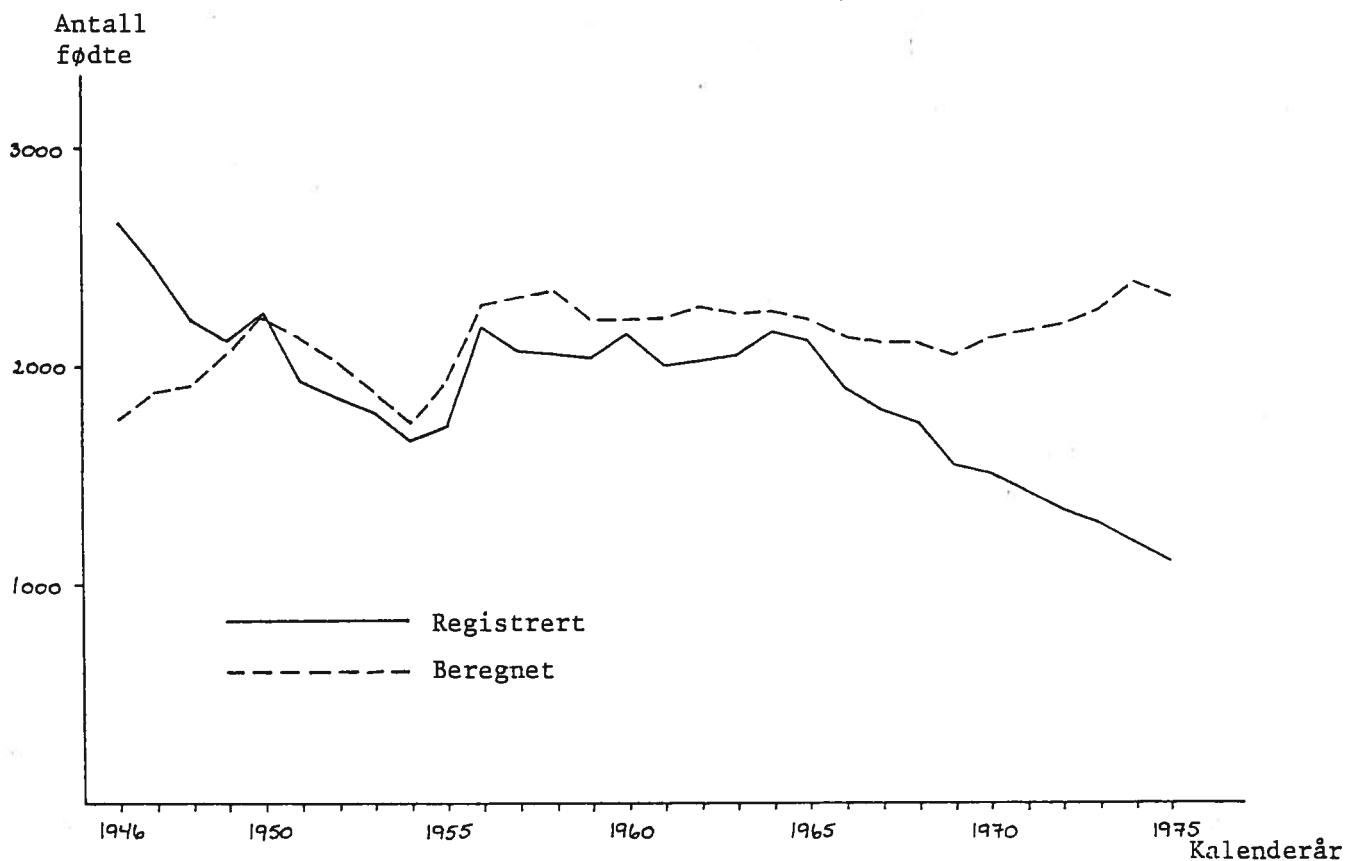
Figur 5. Utvikling i beregnet- og registrert fødselsfall i 3. ekteskapsår.

Figur 6. Utvikling i beregnet- og registrert fødselstall i 6. ekteskapsår.

Figur 7. Utvikling i beregnet- og registrert fødselstall i 10. ekteskapsår.

Litteraturliste

Dyrvik, Ståle (1976): "Ekteskap og barnetall - ei gransking av fertilitets-
utviklinga i Norge 1920-1970". Art. 89, Statistisk Sentralbyrå.

Lettenstrøm, Gerd S. (1976): "Fødselstall i ekteskapskohorter 1965-1972.
En analyse på grunnlag av registerdata". Art. 82, Statistisk
Sentralbyrå.

Mønnesland, Jan (1978): "Utviklingen i giftermål og dødsfall 1911-1976".
SA 35, Statistisk Sentralbyrå.

NOS XI 146. (1953): "Folketellingen 1. desember 1950, Annet hefte".
Statistisk Sentralbyrå.

NOS XII 117 (1963): "Folketelling 1960, Annet hefte". Statistisk Sen-
tralbyrå.

NOS A 448 (1971): "Folkemengden etter alder og ekteskapelig status
31. desember 1970". Statistisk Sentralbyrå.

G. BIBLIOGRAFI

1. Danmark

Andersen, Otto (1978): Globale befolkningsproblemer. FN-forbundet.

Andersen, Otto (1978): The Danish Labour Force, 1960-1988, paper præsenteret på IUSSP-konferencen i Helsingfors. 28/8-1/9 1978.

Borgan, Ørnulf (1978): On the theory of moving average graduation. Scand. Act. J., i trykken.

Braun, Henry (1978): Stochastic stable population theory in continuous time II. Scand. Act. J., i trykken.

Danmarks Statistik:

1. Befolkningsprognoser 1977-2000, landsprognoser og regionale fremskrivninger. Statistiske Undersøgelser nr. 36. København 1978.

2. Papirløse samlivsforhold belyst på grundlag af omnibusundersøgelsen oktober 1977. Statistiske Efterretninger 1978. A 17 Side 393-397.

3. "Nedgangen i fødselstallet"
"Dødeligheden i 1976"
Befolkningens Bevægelses 1976. København 1978.

4. "Befolkningsudviklingen"
"Familiedannelse og -opløsning efter 1965"
Befolkningens Bevægelser 1977. København 1978.

5. Per Vejrup Hansen: "Consensual unions in Denmark. Number, causes and consequences". Paper til IUSSP-konferencen i Helsingfors 28/8 - 1/9 1978.

6. Folke- og boligtællingen i Grønland, 26. oktober 1976.
Statistisk Tabelværk 1978: VI. København 1978.

7. Registerfolketællingen 1976.
Bind I. Byer - sogne
Statistisk Tabelværk 1978: VIII. København 1978.

8. Registerfolketællingen 1976.
Bind II, Kommuner
Statistisk Tabelværk 1979: I. København 1978.

Finnäs, Fjalar (1979): A method to estimate demographic intensities via cumulative incidence rates. Forsikringsmatematisk laboratorium, Københavns Universitet, Working Paper No. 20.

Forsén, Lisa (1978): The efficiency of selected moment methods in Gompertz-Makeham graduation of mortality. Forsikringsmatematisk laboratorium, Københavns Universitet, Working Paper No. 18.

Hansen, H. O. (1976): Some age structural consequences of mortality variations on pre-transitional Iceland and Sweden. Forskningsrapport nr. 32. Statistisk Institut. 25 sider.

Hansen, H. O. (1976): Some aspects of the demography of lineages belonging to Danish high nobility in the age of enlightened despotism (1660-1848). Stencileret. 41 sider.

Hansen, H. O. (1977): From natural to controlled fertility: Studies in fertility as a factor of the process of economic and social development in Greenland c. 1851-1975, revised ed., 68 p. Solicited paper presented at The Seminar on Natural Fertility, **Paris**, March 1977.

Hansen, H. O. (1977): The collecting and compiling of demographic data on Greenland to assist in policy making, planning, public administration, and demographic research between 1950 and 1975. Published in the Proceedings from Northern population Workshops I, The Arctic Institute of North America, Alberta, Canada, 1977.

- Hansen, H. O. (1977): Estimation of a stationary one-sex population subject to a given regime of marital mobility and marriage-specific mortality. Contributed paper presented at the General Conference of the International Union for the Scientific Study of Population, Mexico City. Aug. 1977, 26 p., first ed.
- Hansen, H. O. (1977): File design of a data system for information processing of biological family data. Paper presented at the international colloquium of historical demography: Methods of automatic family reconstruction. University of Florence, April 1977, 22 p.
- Hansen, H. O. (1978): Some aspects of remarriage in traditional and modern societies: The cases of Iceland in the 18th and 19th centuries and Denmark in the 20th century. Solicited paper to be presented at the IUSSP conference, Kristiansand, Sept. 79.
- Hoem, Jan M og Bo Rennermalm (1978): On the statistical theory of graduation by splines. Forsikringsmatematisk laboratorium, Københavns Universitet, Working Paper No. 14.
- Hoem, Jan M. (1978): Some solved and unsolved problems in the statistical theory of linear graduation. Forsikringsmatematisk laboratorium, Københavns Universitet, Working paper No. 17.
- Hoem Jan M. (1978): Demographic incidence rates. Theoretical Population Biology 14, i trykken.
- Kronborg, Bo, Nilsson, Thomas og Svalestuen, Anders A. (Oslo 1978)(Edited): Nordic Population Mobility Comparative Studies of Selected Parishes in the Nordic Countries 1850-1900. Universitetsforlaget, Oslo.

- Leeson, G. W.: Wastage in a Hierarchical Manpower System. To appear in the Journal of the Operational Research Society.
- Leeson, G. W.: A Multiple Incre-decrement Model of a Hierarchically Graded Manpower System. Unpublished.
- Leeson, G. W.: Tjenestetid i dansk og engelsk politi. Tidsskrift for Dansk politi Nr. 8, Maj 1978.
- Leeson, G. W.: Estimation of Demographic Measures from Census Survival Data: a look at Model Life Tables and the Logit System. Tunisia and Mexico. Universitetets Statistiske Institut, Research Report No. 46, April 1978.
- Leeson, G. W.: The Development of Fertility in Denmark and England & Wales since 1960. Universitetes Statistiske Institut, Research Report No. 49, November 1978.
- Matthiessen, Poul C. & James C. McCann: "The role of Mortality in the European Fertility Transition": Aggregate-Level Relations. Kapitel i: Samuel H. Preston (red.): The Effects of Infant and Child Mortality on Fertility. Academic Press, Inc. New York 1978.
- Matthiessen, Poul C.: "Demografi". Månedsskrift for Praktisk Lægegerning, 56. årgang, nr. V, Maj 1978.

2. Finland

Blåfield, Eero Fertility in Finland in the 1900s. Yearbook of Population Research in Finland XVI. Helsinki 1978.

Finnäs, Fjalar Finlandssvenskarnas nativitets- och fruktsamhetsutveckling 1946-74. Svenska Litteratursällskapets i Finland nämnd för samhällsforskning. Forskningsrapporten nr 29. Helsingfors 1978.

Fougstedt, Gunnar The Fertility of Birth and Marriage Cohorts in Finland. Yearbook of Population Research in Finland XVI. Helsinki 1978.

- " Hedelmällisyyden kohorttitutkimus (Kohortundersökning av fertiliteten). Ingår i "Demografian jatkokoulutusseminaari 1977". Demografiska Föreningens i Finland publikationer nr 3. Helsinki 1978.

Haavio-Mannila, Elina (with Matti Kortteinen) Demographical, economical and cultural background factors of women's work and education. Paper presented at the meeting of the Research Committee of sex roles in society at the World Congress of Sociology, Uppsala, August 14-19, 1978.

- " Development of sex differences in economical activity and mental health in Scandinavia. Acta Sociologica 4, 1978.
- " Differences in the level of living of male and female immigrants in Sweden. Paper prepared for the Ad hoc group "International trends in Social Welfare Policy" at the World Congress of Sociology, Uppsala, August 14-19, 1978.
- " Fertility and the economic activity of women in historical and cross-national perspective. Ingår i "Finnish Contributions to the IUSSP Conference on Economic and Demographic Change: Issues for the 1980's. Publications of the Demographic Society of Finland no. 4. Helsinki 1978.

Herva, Aslak Maaailman väestönkehitys hidastuu (Världens befolkningsökning avtar). Terra 90:2. 1978.

- " Maaailman väestönkehitys v:een 2000 (Världens befolkningsutveckling till år 2000). Mitä-Missä-Milloin 1979. Helsinki 1978.
- " Monialueisen väestömallin ongelmia (Problem vid konstruktionen av en flerregional befolkningsmodell). Lic.avh. Statistiska institutionen vid Helsingfors universitet 1978 (stencil).

- Herva, Aslak Todelliset ja teoreettiset kohortit (Reella och teoretiska kohorter). Ingår i "Demografian jatkokoulutusseminaari 1977".
Demografiska Föreningens i Finland publikationer nr 3. Helsinki 1978.
- Hietala, Kari Migration Flows between the Nordic Countries in 1963-1975, An Econometric Analysis of the Factors behind them.
Finnish Contributions to the IUSSP Conference on Economic and Demographic Change: Issues for the 1980's. Publications of the Demographic Society of Finland no. 4. Helsinki 1978.
- Hjerppe, Riitta (med Sakari Heikkinen) Suomen teollisuuden ja käsityön työllisyys 1860-1910, Esimerkki historiallisten joukkotietojen analysoinnista ja muokkaamisesta (Sysselsättningen i Finlands industri och hantverk 1860-1910, Ett exempel på analys och bearbetning av historiska massdata). Historiallinen aikakauskirja no 1, 1978.
- Hyppölä, Jorma Väestö- ja asuntolaskentojen taustaa (Folk- och bostadsräkningarnas bakgrund) Ingår i "Demografian jatkokoulutusseminaari 1977". Demografiska Föreningens i Finland publikationer nr 3. Helsinki 1978.
- Kaukiainen, Yrjö Variations in Fertility in Nineteenth Century Finland: Lohja parish. Chance and Change. Odense 1978.
- Koivukangas, Olavi (and Simo Toivonen) A Bibliography of Finnish Emigration and Internal Migration. Turku 1978.
- " Siirtolaisuus Yhdysvaltoihin (Emigrationen till Förenta Staterna). Siirtolaisuus-Migration 3, 1978.
- Laaksonen, Seppo Työttömyyden mittaamisesta (Att mäta arbetslöshetsintensitet). Kansantaloudellinen Aikakauskirja 3:1978.
- Leppo, Kimmo Contraception in Finland in a public health perspective. The Population Research Institute, D:5. Helsinki 1978.
- Lindgren, Jarl Consensual Unions in Finland. Finnish Contributions to the IUSSP Conference on Economic and Demographic Change: Issues for the 1980's. Publications of the Demographic Society of Finland no 4. Helsinki 1978.
- " The Field of Fertility Research. Ingår i "The Fertility Decline in the Nordic Countries". Scandinavian Population Studies 4. Copenhagen 1978.
- " Population Development and Demography in Finland. Yearbook of Population Research in Finland XVI. Helsinki 1978.

- Lönnroth, Juhani The Common Nordic Labour Market: Background and Developments. Finnish Contributions to the IUSSP Conference on Economic and Demographic Change: Issues for the 1980's. Publications of the Demographic Society of Finland no 4. Helsinki 1978.
- Majava, Altti Requirements and Potentialities for Theorization about International Migration. Finnish Contributions to the IUSSP Conference on Economic and Demographic Change: Issues for the 1980's. Publications of the Demographic Society of Finland no 4. Helsinki 1978.
- " Skandinavische Länder: Dänemark, Finnland, Norwegen, Schweden. E. Gehmacher, D. Kubat, U. Mehrländer (Hrsg.), Ausländerpolitik im Konflikt, Arbeitskräfte oder Einwanderer? Konzepte der Aufnahme- und Entsendeländer. Bonn 1978.
- Myrskylä, Pekka The Development of Fertility in Finland. Ingår i "The Fertility Decline in the Nordic Countries". Scandinavian Population Studies 4. Copenhagen 1978.
- " The Large Age-Groups and Migration. Yearbook of Population Research in Finland XVI. Helsinki 1978.
- " Maassamuutto sekä Suomen ja Ruotsin välinen muuttoliike 1950-1975 (Inrikes omflyttning och flyttningsrörelsen mellan Finland och Sverige 1950-1975). Statistikcentralen, Undersökningar nr. 48. 1978.
- Pitkänen, Kari Suomen kaupunkien väkiluku v. 1749 - 72: uusi laskentamenetelmä. Calculating the Population of Finnish Towns in 1749-1772: A New Technique. Communications N:o 7, Institute of Economic and Social History, University of Helsinki. 1978.
- " The reliability of the registration of births and deaths in Finland in the eighteenth and nineteenth centuries: some examples. The Scandinavian Economic History Review, Vol. XXV:2. 1977.
- Ritamis, Marketta Family Size Expectations and Population Development. Ingår i "The Fertility Decline in the Nordic Countries". Scandinavian Population Studies 4. Copenhagen 1978.
- Salo, Mikko A. HOMO ECONOMICUS vai HOMO ASTROLOGICUS? Reproduktiivisen käyttäytymisen malliongelmasta syntyvyyden selittämisessä (HOMO ECONOMICUS eller HOMO ASTROLOGICUS? Modellproblem för reproduktivt beteende i fertilitetsforskningen). Ingår i "Tulevaisuus vedenjakajalla", red. H. Frey och P. Malaska. Turku 1978.

- Salo, Mikko A. Toimeentulo ja toimeentuloturva perhekokoa säätelevinä tekijöinä (Utkomst och utkomstskydd - faktorer som reglerar familjestorleken. Undersökningar av några modeller som simulerar det reproduktiva beteendet). Sosiaalipolitiikka 1977.
- Sauli, Hannele Katsaus väestönmuutoksiin 1961-1975 (Översikt av befolkningsrörelsen 1961-1975). Ingår i "Finlands officiella statistik VI:A:139".
- Saxén, Åke Yhteispujoismaisella muuttokirjalla muuttaneet 1975-76 (Med internordiskt flyttningsbetyg utflyttade åren 1975-76). Statistiska månadsuppgifter för Helsingfors 5/1978.
- Strömmer, Aarno Housing policy and population development. Yearbook of Population Research in Finland XVI. Helsinki 1978.
- Turpeinen, Oiva Infectious Diseases and Regional Differences in Finnish Death Rates 1749-1773. Population Studies 32:3. 1978.
- " Regional Differentials in Fertility Rate and Family Planning in Pre-Industrial Finland. Chance and Change. Odense 1978.
- " Viinakuolema autonomian ajan Suomessa. (Dödlighet orsakad av alkohol i Finland under autonomiens tid). Alkoholipolitiikka 2:1978.
- Valkonen, Tapani Kohorttitutkimusten taustaa ja merkitys (Kohortundersökningarnas bakgrund och betydelse). Ingår i "Demografian jatkokoulutusseminaari 1977". Demografiska Föreningens i Finland publikationer nr 3. Helsinki 1978.
- Wiman, Ronald The Impact of the Post-War Baby-Boom in Finland. Yearbook of Population Research in Finland XVI. Helsinki 1978.

3. Norge

- Aubert, Vilhelm. "Den samiske befolkningen i Nord-Norge." Artikler 107, Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1978. 140 s.
- Berge, Erling. "Befolkningsutvikling, familie og levekår." Syn og segn 84, no. 2, 1978, s. 102-112.
- Brun, Stein Erland: "Boligflyttere og arbeidsflyttere. Befolkningsmessige og sysselsettingsmessige konsekvenser av en eventuell ilandføringsterminal på Sotra simulert ved en systemdynamisk modell." Hovedoppgave i geografi, Universitetet i Bergen, H 1978.
- Brunborg, Helge. "Cohabitation Without Marriage in Norway." Foredrag på IUSSP's konferanse: "Economic and Demographic Change: Issues for the 1980s", Helsinki, 28. aug. - 1. sep. 1978, 21 s.
- Dagsvik, John. "Valghandlingsteori når mengden av alternativer er endelig. Konsekvenser for analyse av yrkesdeltakingen." Arbeidsnotat IO 78/22, Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1978.
- Dagsvik, John. "Analyse av tidsrekke-data for førstegangsgiftermål på grunnlag av en tokjønnsmodell." Arbeidsnotat IO 78/21, Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1978.
- Dagsvik, John. "Stability and Heavy Traffic Results for the General Bulk Quene." Adv. Appl. Prob. 10, 213-231 (1978).
- Dyrvik, Ståle. "Utviklingstendensar i 1976 i Norges befolkning." Artikler 106, Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1978, 36 s.
- Foss, Olaf, Hansen, Liv og Stordahl, Erik. "Flyttemotivundersøkelsen 1972. Dokumentert variabelkatalog." Arbeidsnotat IO 78/13, Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1978.
- Fridstrøm, Lasse. "Yrkesdeltaking 1977-2000. Revisjon av beregninger utført til langtidsprogrammet 1978-81." Arbeidsnotat IO 78/28, Statistisk Sentralbyrå.

- Hansen, Jens Chr. "Settlement Pattern and Population Distribution in Norway's Regional Policy." Meddelelser fra Geografisk Institutt ved Norges Handelshøgskole og Universitetet i Bergen. Nr. 46. 30 s. August 1978.
- Magnussen, Olav og Siqveland, Gunnar. "Migration from Norway to the USA, 1866-1914. The Use of Econometric Methods in Analysing Historical Data." The Scandinavian Journal of Economics 80, no. 1, 1978, s. 34-52.
- Myklebost, Hallstein. "Bosetningsutviklingen i Norge 1950-1975." Ad Novas. Norwegian Geographical Studies No 14. Universitetsforlaget, 1978, 155 s.
- Mønnesland, Jan. "Utviklingen i giftermål og dødsfall 1911-1976." Statistiske Analyser 35, Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1978, 117 s.
- Semningsen, Ingrid. "Origin of Nordic Emigration." American Studies in Scandinavia 9, no. 1-2, 1977, s. 9-16.
- Sogner, Sølvi. "Familie, husstand og befolkningsutvikling." Heimen 1978, XVII 699-710.
- Sogner, Sølvi. "Illegitimacy in old Rural Society: Some Reflection on the Problem Arising from Two Norwegian Family-Reconstitution Studies." Artikkel i S. Åkerman, H.Chr. Johansen og D. Gaunt (eds): Chance and Change, Odense University Press, 1978, s. 61-68.
- Sogner, Sølvi. "Sosial og geografisk mobilitet. En drøftelse av kilde-
messig og metodiske problemer i forbindelse med bruk av Østnorsk kirkebok- og tellingsmateriale." Nordisk Lokalhistoria: Møtes-
rapport 2. Den andra nordiska lokalhistoriska konferensen i Viita-
saari 9.-12.8.1976. Red: J. Kuusantuäki og S. Lindgren.
Utg: Paikallishistoriallinen toimisto r.y. Helsinki 1978, s. 144-160.
- Svalestrun, Andres A. "Five Local Studies of Nordic Emigration and Migration." American Studies in Scandinavia 9 no. 1-2, 1977, s. 17-63.

Sørensen, Knut Ø. "Inn- og utvandring fra Norge 1958-1975." Statistiske Analyser 33, Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1978, 97 s.

Sørensen, Knut Ø. "Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognosemodell: Teknisk dokumentasjon av framdrivingsmodellen 1977." ANO IO 78/26, Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1978.

Waalder, Hans Thomas og Hjort, Peter F. "Tapte leveår; hva betyr de enkelte dødsårsaker?" Tidsskrift for den Norske lægeforening 98, - no. 14. 1978, s. 720-724.

Walløe, Lars et al. "Seksualitet, familieplanlegging og prevensjon." Universitetsforlaget, 1978, 264 s.

Zeiner-Henriksen, Truls. "Total og årsaksspesifikk dødsrisiko i relasjon til røyking og andre miljøfaktorer blant menn og kvinner i Norge." Tidsskrift for den Norske lægeforening 98, no. 22, 1978, s. 952-997.

4. Sverige.

- Andersson, Åke och Holmberg, Ingvar, Demographic, Economic and Social Interaction. Cambridge:1977.
- Andersson, Åke och Holmberg Ingvar, Frånvarundersökning i Göteborg. Demografiska forskargruppen, Göteborgs universitet 1978 (stencil).
- Andersson, Åke och Holmberg, Ingvar, Net and gross migration analysis. I Competition among small regions. Ed. Buhr, W och Friedrich, P, Baden-Baden:1977.
- Andersson, Åke och Holmberg, Ingvar, Migration and settlements patterns in Sweden: Description, Explanantion and Policy. International Institute for Applied Systems Analysis. 1978. (Working paper).
- Andersson, Åke och Holmberg, Ingvar, Family formation and family planning-Theory and application. I Cance and Change. Social and Economic Studies in Hisotrical Demography in the Baltic Area. Ed. Åkerman, S och Johansen H.C. Odense:1978.
- Andersson, Åke, Demografisk och ekonomisk utveckling. I Att forma regional framtid. 13 forskares syn på regionala problem. En rapport från ERU. Stockholm:1978.
- Bryding, Göran, Mortalitetsutvecklingen i Sverige 1964-74. Statistiska institutionen, Uppsala universitet. 1978. (Stencil).
- Eriksson, Ingrid och Rogers, John, Rural Labor and Population Change. Social and Demographic Developments in East-central Sweden during the Nineteenth Century. Uppsala:1978.
- De Geer, Eric, Emigrationen i västsverige i slutet av 1800-talet. I Ymer 1959:3.
- De Geer, Eric, Migration in the Archipelago of southwestern Finland during the last hundred years. I Fennia nr 84, 1960.
- De Geer, Eric, Nettoflyttningsutbytet mellan Åland och Finland 1949-1953. I Åländsk Odling. Årsbok 1960. Mariehamn:1960.
- De Geer, Eric och Wester, Holger, Utrikes resor, arbetsvandringar och flyttningar i Finland och Vasa län 1861-90. I Österbotten 1975. Skrifter utgivna av Svensk-Östbottniska Samfundet. Vasa:1975.
- Hofsten, Erland, Exempelsamling i demografi och samhällskunskap. Lund:1978.
- Hofsten, Erland, Flera barn i Sverige?. Stockholm:1978.
- Holmberg, Ingvar, The population debate in Sweden in recent years. Current Sweden No 169., August 1977. Swedish Institute.
- Holmberg, Ingvar, The development of fertility in Sweden 1965-75. I The fertility decline in the Nordic countries. Scandinavian Population Studies 4, The Scandinavian Demographic Society. Köpenhamn:1978.
- Holmberg, Ingvar, Variations in natural fertility. I Chance and Change. Social and Economic Studies in Historical Demography in the Baltic Area. Ed. Åkerman, S och Johansson, H.C. Odense:1978.
- Hyrenius, Hannes, Reshaping the International Order - excluding the demographic apsect? European Demographic Information Bulletin 8(2), 1977.
- Hyrenius, Hannes, Population age structure and a new economic order. European Demographic Information Bulletin 8(4), 1977.
- Hyrenius, Hannes, The economic importance of the population structure for developing a new international order. I Zeitschrift fur Bevölkerungs-wissenschaft, Heft 2, 1977.
- Hyrenius, Hannes, Population trends and economic development. Methodological contribution to the discussion of a New Economic Order. Paper prepared for the IUSSP Conference, Helsinki 28 Aug - 1 Sept 1978.

- Kälvemark, Ann-Sofie, Att vänta barn när man gifter sig. Föräktenskapliga förbindelser och giftermålsmönster i 1800-talets Sverige. I Historisk Tidskrift 1977 Nr 2.
- Kälvemark, Ann-Sofie, Hotet mot familjen. Den ogifta modern i Sverige i historiskt perspektiv. I Historisk Tidskrift 1978 Nr 1.
- Kälvemark, Ann-Sofie, Den svenska befolkningsutvecklingen 1750-1850. Ett fält för lokalhistoriker. I Nordisk lokalhistoria: Mötesrapport 2. Den andra lokalhistoriska konferensen i Viitasaari 9-12.8 1976. Ed. J. Kuusanmäki och S. Lindgren. Helsingfors:1978.
- Kälvemark, Ann-Sofie, Äktenskap och familj i Sverige i historiskt perspektiv. I Historielärarnas förenings årsskrift 1977-78.
- Kälvemark, Ann-Sofie, Swedish Emigration Policy. I Perspective on Swedish Immigration. Ed. N. Hasselmo. Duluth:1978.
- Lext, Gösta, Studier rörande svensk emigration till Nordamerika 1850-80. Göteborg:1977.
- Meirik, Olav och Nygren, Karl-Gösta och Smedby, Björn, Nativitet och födelsekontroll i Sverige 1962-1976. I Läkartidningen Nr 75 1978.
- Sundvall, Agneta och Johansson, Leif, Regional dödlighet 1970-1975. I Information i Prognosfrågor Nr 5 1978.
- Sylvan, Marie, Den utrikes omflyttningen åren 1968-1976. I Information i Prognosfrågor Nr 2 1978.
- Qvist, Jan, Kompendium i demografi. Demografiska forskargruppen. Göteborgs universitet. 1977 (stencil).
- Aberg, C.J. och Nordin, A., Befolkning och ekonomi. Stockholm:1977.

H. MEDLEMSFORTEGNELSE

1. Danmark

Andersen, Otto, Cand.polit., Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455 København K.

Andersen, Knud West, cand.stat., Sundhedsstyrelsen, St. Kongensgade 1, 1264 København K.

Anderson, Niels, cand.polit., Københavns Statistiske Kontor, Nyropsgade 14, 1602 København V.

Berthelsen, Ole, mag.scient.soc., Humleslippen 21, Hylde-spjældet, 2620 Albertslund.

Boserup, Ester, Rådhusvej 19, 2920 Charlottenlund.

Bjørner, Jette, cand.scient.soc., Skeltoftevej 94, 2800 Lyngby.

Borchenius, Lars, cand.stat., Danmarks Statistik, Sejrgade 11, København Ø.

Brünniche-Olsen, Olga, cand.polit., Gavlhøvej 24, Tåderup, 4800 Nykøbing F.

Bræstrup, Agnete, læge, Aurehøjvej 2, 2900 Hellerup

Bülow-Hansen, Henrik, cand.stat., Marediget 5, 2920 Charlottenlund.

Dueholm, Erik, lektor, Sølystparken 22, 2930 Klampenborg.

Fisker, Kjeld, cand.polit., Københavns Statistiske Kontor, Nyropsgade 14, 1602 København V.

Gustavsson, Sigurdur, Economic Development Institute, Rnudarstíg 31, Reykjavik, Island.

Grüner, Elisabeth, stud. polit., Vesterbrogade 177³, 1800 København V.

Hamtoft, H., cand.polit., Møllebakken 8, 2700 Brønshøj.

Hansen, Hanne, cand.mag., På Blegdammen 5², 2100 København Ø

Hansen, Hans Oluf, cand.mag., Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455 København K.

Hansen, Per Vejrup, cand.polit., Danmarks Statistik, Sejrgade 11, 2100 København Ø.

Hoem, Britta, Grøvlingestien 30, 2880 Bagsværd.

Hoem, Jan, professor, Grøvlingestien 30, 2880 Bagsværd.

Hoffmeyer, Henrik, overlæge, Statshospitalet i Glostrup, 2600 Glostrup.

Hostrup-Pedersen, Søren, cand.polit., Parkvænget 38, 2920 Charlottenlund.

Hvidt, Kristian, dr.phil., Folketingets Bibliotek- og Oplysningstjeneste, Christiansborg, 1218 København K.

- Jensen, Jette Lærke, cand.polit., Københavns Statistiske Kontor
Nyropsgade 14, 1602 København V.
- Jensen, Arne, professor, Hulsøvang 2, 2960 Rungsted Kyst.
- Jensen, Birgitte Liebach, Haraldsgade 100, 2100 København Ø.
- Joensen, Høgni Debes, læge, Sigmundargata 5, 3800 Thorshavn
- Johansen, Hans Chr., professor, Odense Universitets Center,
5230 Odense
- Kongstad, Per, direktør, Hallinggade 36, 2100 København Ø.
- Kristiansen, Kaj, Danmarks Statistik, Sejrosgade 11, København Ø.
- Krygell, Peter V. , mag.scient.soc. Hellerupvej 88, 2900
Hellerup.
- Larsen, Torben B., IPPF, 18-20 Regent Street, London SW1Y,4PW,
England.
- Leeson, Graham, Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455
København K.
- Linstow, Hugo von, cand.scient.soc., Dronningensvej 15,
København F.
- Lynge, Elsebeth, Holsteinsgade 52⁴, 2100 København Ø.
- Madsen, Dan, Rosenørns Alle 8⁴, 1970 København V.
- Matthiessen, P.C., professor, Statistisk Institut, Studie-
stræde 6, 1455 København K.
- Metz, Lone, Jagtvej 183, 2100 København Ø.
- Mogensen, Tinne, cand.polit. Frederikssundsvej 71, st.th.,
2400 København N.
- Mønsted, Mette, mag.scient.soc., Hallinggade 36, 2100 København Ø.
- Mørkeberg, Henrik, mag.scient.soc., Liljevej 22, 2820 Gentofte.
- Mørkeberg, Anniki, Liljevej 22, 2820 Gentofte.
- Mørch, Henning, lektor, Geografisk Institut, Haraldsgade 68-70,
2100 København Ø.
- Nielsen, Lise Drewes, mag.scient.soc., Enghave Plads 2,
København V.
- Narvi, Pall, Damhus Boulevard 98, 2610 Rødovre.
- Noordhoek, Johs. A., soc.drs., Danmarks Statistik, Sejrosgade
11, København Ø.
- Olafsson, Olafur, Director General of Public Health, Arnar-
hvoli, Reykjavik, Island.
- Pedersen, Jesper Bruus, mag.scient.soc., St. Kongensgade 108,
1264, København K.
- Pedersen, Kaj, cand.polit., Danmarks Statistik, Sejrosgade 11,
2100 København Ø.

- Qvist, Anna, cand.scient.soc., Borremosen 42, 2800 Lyngby.
Richard-Petersen, Kristian, Strandvejen 677, 2930 Klampenborg.
Schmidt, Gert, stud, mag.soc., Hestetangsvej 17, 3520 Farum.
Simonsen, Bo, cand.polit., Skyttebjerg Alle 51, 2850 Nærum.
Sjalin, B., Danmarks Statistik, Sejøgade 11, 2100 København Ø.-
Skotte, Lene, kontorchef, cand.polit., Danmarks Statistik,
Sejrøgade 11, 2100 København Ø.
Smith, Yrsa, mag.scient.soc., Danmarks Statistik, Sejøgade 11,
2100 København Ø.
Spieker, Finn, cand.polit., Nørrebred 96, 2620 Albertslund.
Spøhr, Hanne, cand.polit., Marsk Stigalle 5A, 2880 Bagsværd.
Stene, Jon, lektor, Statistisk Institut, Studiestræde 6, 1455
København K.
Sørensen, Sven, kontorchef, Sundhedsstyrelsen, St. Kongensgade
1, 1264 København K.
Thygesen, Lars, cand.polit., Danmarks Statistik, Sejøgade 11,
2100 København Ø.
Torpe, Carsten, cand.polit., Danmarks Statistik, Sejøgade 11,
2100 København Ø.
Tørring, Poul, 36. Avenue I Vandermission, B-1040 Bruxelles,
Belgien.
Ussing, Jytte, cand.polit., Skovhasturp, 4330 Hvalsø.
Wagner, Jens Ludvig, stud.mag.scient.soc., Jagtvej 78D,
2200 København N.
Wedebj, Jørgen, kontorchef, Københavns Statistiske Kontor,
Nyropsgade 14, 1602 København V.
Woll, Claus, cand.polit., Bondeager 37, 2670 Greve Strand.
Zebitz, Ursula, cand.scient.soc., Lindebugten 64, 2500 Valby.

2. Finland

- Aromäki, Liisa, aktuarie, Skakkäppsvägen 2 F 163, 00920 Helsingfors 92
- Bélinski, Karmela, fil.lic., Ståhlbergsvägen 6 B, 00570 Helsingfors 57
- Blomberg, Leo, Drumsövägen 10 C 41, 00200 Helsingfors 20
- Blåfield, Eero, forskare, Jyväskylä universitet, Statistiska institutionen,
40100 Jyväskylä 10
- Ekholm, Anders, bitr.prof., Helsingfors universitet, Statistiska institutionen,
Regeringsgatan 11-13, 00100 Helsingfors 10
- Eräpohja, Marja-Riitta, överaktuarie, Statistikcentralen, Lönnrotsgatan 37,
00180 Helsingfors 18
- Eskelinen, Ossi, stud., Haukkamäenkatu 1 F 68, 33560 Tammerfors 56
- Finnäs, Fjalar, fil.mag., Nordisk Kollegium, Strandboulevarden 30, 26
2100 Köpenhamn Ø, Danmark
- Fougstedt, Gunnar, prof., Måsgränd 5 F, 00200 Helsingfors 20
- Gould, Jeremy, aman., U-landsinstitutet, Lotsgatan 4, 00160 Helsingfors 16
- Grönroos, Matti, universitetslektor, Åbo universitet, Statistiska institutionen,
Tavastgatan 1, 20500 Åbo 50
- Haartti, Tapani, Raappavuorenrinne 1 C 38, 01620 Vanda 62
- Haavio-Mannila, Elina, tf. prof., Helsingfors universitet, Sociologiska
institutionen, Franzénsgatan 13, 00500 Helsingfors 50
- Haimi, Olavi, forskare, Finlands Stadsförbund, Riksdagsg. 4, 00100
Helsingfors 10
- Hakama, Matti, prof., 37590 Mattila
- Hautamäki, Lauri, prof., Tammerfors universitet, Geografiska institutionen,
Box 607, 33101 Tammerfors 10
- Helin, Erkki, fil.mag., Sjötullsgatan 15 B 19, 00170 Helsingfors 17
- Herberts, Kjell, forskare, Svenska litteratursällskapets nämnd för samhälls-
forskning, Gezeliusgatan 2 A, 20500 Åbo 50
- Herva, Aslak, pol.lic., Helsingfors universitet, Regeringsgatan 11-13,
00100 Helsingfors 10
- Hietala, Kari, forskare, Arbetskraftsministeriet, Nylandsgatan 29 B,
00120 Helsingfors 12
- Hjelt, Pekka, överassistent, Åbo universitet, Statistiska institutionen,
20500 Åbo 50
- Hjerppe, Riitta, forskningsassistent, Rekolantie 27 B, 01400 Vanda 40
- Honkanen, Ossi, statistikförare, Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3,
00400 Helsingfors 40
- Huhtanen, Pekka, pol.lic., Alkuvägen 24-26 B 11, 00660 Helsingfors 66
- Hyppölä, Jorma, avdelningschef, Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3,
00400 Helsingfors 40
- Härkönen, Pirjo, planerare, Tarhurintie 7 as. 37, 48700 Kyminlinna
- Härö, A.S., medicinalråd, Medicinalstyrelsen, Broholmsgatan 18 A, 00530
Helsingfors 53

- Inkinen, Irja, aktuarie, Risviksvägen 38 B 10, 00200 Helsingfors 20
- Jaatinen, Stig, prof., Brändö parkväg 42 B 30, 00570 Helsingfors 57
- Janhonen, Eija, assistent, Taitoniekant⁹ H 32, 40740 Jyväskylä 74
- Järvenpää, Iris, forskare, Rievägen 23 B 15, 00330 Helsingfors 33
- Kauhanen, Anne, Rautatienkatu 11 B 27, 15110 Lahti 11
- Kaukiainen, Yrjö, bitr.prof., Helsingfors universitet, inst. för ekonomisk och social historia, Berggatan 3 A, 00100 Helsingfors 10
- Koivukangas, Olavi, fil.doktor, Migrationsinstitutet, Kasarmialue, rak. 46, 20500 Åbo 50
- Kolari, Risto, aktuarie, Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3, 00400 Helsingfors 40
- Korhonen, Anna-Liisa, pol.mag., WHO, Liaison office with the UN, 10017 New York, N.Y., USA
- Korpi, Kyllikki, agroforst.kand., Socialstyrelsen, Broholmsgatan 18 C, 00530 Helsingfors 53
- Koskela, Riitta-Sisko, forskare, Kiskovägen 18 A 10, 00280 Helsingfors 28
- Kulokari, Hannu, forskare, Inst. för databehandling vid Helsingfors universitet, Stockholmsgatan 2, 00250 Helsingfors 25
- Laaksonen, Aarno, planerare, Social- och hälsovårdsministeriet, Regeringsgatan 5, 00170 Helsingfors 17
- Laaksonen, Seppo, assistent, Sebedeusvägen 18 G 6, 00750 Helsingfors 75
- Laitinen, Kaija, pol.mag., Keljonkatu 54 B 1, 40600 Jyväskylä 60
- Lallukka, Seppo, forskare, Sovjetinstitutionen, Armfeltsvägen 10, 00150 Helsingfors 15
- Lappalainen, Riitta, Sturegatan 26 B 20, 00510 Helsingfors 51
- Lehtiniemi, Ulla, fil.kand., Abborrvägen 9 B 15, 02170 Esbo 17
- Lehtonen, Kaarina, fil.kand., Björnkärrsvägen 41 B 5, 00720 Helsingfors 72
- Leisio, Christian, Hummelgatan 15 A 12, 00250 Helsingfors 25
- Leppo, Kimmo, med.doktor, Social- och hälsovårdsministeriet, Snellmansgatan 4-6, 00170 Helsingfors 17
- Lind, Jouko, pol.kand., Åbo universitet, Socialpolitiska institutionen, Kaserngatan 6, 20500 Åbo 50
- Lindgren, Jarl, äldre forskare, Inst. för befolkningsforskning, Kalevagatan 16, 00100 Helsingfors 10
- Lönnroth, Juhani, pol.mag., Arbetskraftsministeriet, Bulevarden 2, 00120 Helsingfors 12
- Majava, Altti, byråchef, Seunalantie 33, 04200 Kerava
- Markelin, Pasi, planerare, Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3, 00400 Helsingfors 40
- Mella, Ilkka, pol.kand., Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3, 00400 Helsingfors 40
- Nieminen, Armas, prof., Tikantie 12, 33100 Tammerfors 10

- Nieminen, Erkki, pol.kand., Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3,
00400 Helsingfors 40
- Nieminen, Mauri, fil.kand., Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3,
00400 Helsingfors 40
- Notkola, Veijo, pol.kand., Mariegatan 10 A 2, 00170 Helsingfors 17
- Nurminen, Markku, fil.kand., Kajanusgatan 4 A 2, 00250 Helsingfors 25
- Ojala, Veijo, Stenholmsvägen 4 B 20, 00960 Helsingfors 96
- Peltonen, Arvo, bitr. prof., Halsövägen 10 C 10, 00420 Helsingfors 42
- Pentinmäki, Erkki, byråchef, Statistikcentralen, Annegatan 44,
00100 Helsingfors 10
- Penttinen, Antti, assistent, Jyväskylä universitet, Statistiska
institutionen, 40100 Jyväskylä 10
- Piepponen, Paaavo, prof., Hiihtäjätie 6 C 30, 70200 Kuopio 20
- Pietilä, Pentti, fältchef, Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3,
00400 Helsingfors 40
- Pitkänen, Kari, forskare, Institutionen för ekonomisk och social historia,
Helsingfors universitet, Berggatan 3 A, 00100 Helsingfors 10
- Poikolainen, Kari, assistent, Ilmatarvägen 7 a, 00610 Helsingfors 61
- Pulkinen, Aimo, chef, Institutet för befolkningsforskning, Kalevagatan 16,
00100 Helsingfors 10
- Pulkinen, Anneli, Vanhanlinnankuja 1 C 46, 00900 Helsingfors 90
- Purola, Tapani, planeringschef, Tallbysket 5 E, 02100 Esbo 10
- Puumalainen, Pirjo, assistent, Handelshögskolan, Sociologiska institutionen,
Rådstuvugatan 33, 65100 Vasa 10
- Rajala, Riitta, pol.kand., Rosengårdsvägen 5 B 6, 00300 Helsingfors 30
- Rintamäki, Matti, planeringschef, Skalmvägen 7, 01630 Vanda 63
- Ritamies, Marketta, yngre forskare, Inst. för befolkningsforskning,
Kalevagatan 16, 00100 Helsingfors 10
- Ryynänen, Markku, Tölögatan 54 A 10, 00250 Helsingfors 25
- Rönneberg, Leif, bitr.dir., Hevoshaka 7, 02410 Kyrkslätt
- Salo, Mikko A., forskningsassistent, Åbo universitet, Socialpolitiska
institutionen, Kaserngatan 6, 20500 Åbo 50
- Saretsalo, Lauri, prof., Jyväskylä universitet, Statistiska institutionen,
40100 Jyväskylä 10
- Sarin, Mirja, pol.mag., Helsingfors stads statistiska byrå, Tölötorggatan
2 B, 00260 Helsingfors 26
- Sarna, Seppo, bitr.prof., Fornbyvägen 7 B, 00640 Helsingfors 64
- Sauli, Hannele, aktuarie, Statistikcentralen, Klubbekrigarvägen 1-3,
Box 770, 00101 Helsingfors 10
- Savela, Veikko, forskare, Statsrådets kansli, Planeringsavd., Alexandersg.
3 D, 00170 Helsingfors 17
- Saxén, Åke, fil.mag., Resövägen 8 C 30, 00280 Helsingfors 28

Selkäinaho, Kalevi, assistent, Keltinmt. 17-19 B 27, 40640 Jyväskylä 64
 Sievers, Kai, prof., Nystadsgatan 8, 00350 Helsingfors 35
 Simpura, Jussi, Runebergsgatan 66 C 41, 00100 Helsingfors 10
 Strengell, Göran, bitr.avd.chef, Statistikcentralen, Box 504, 00101
 Helsingfors 10
 Strömmer, Aarno, pol.dr, Mantalsvägen 17 A, 00680 Helsingfors 68
 Sukselainen, V.J., kansler, Päivätärstigen 2, 02100 Esbo 10
 Suviranta, Liisa, fil.kand., Bergmansgatan 19 A 8, 00140 Helsingfors 14
 Söderling, Ismo, pol.lic., Åbo universitet, Socialpolitiska institutionen,
 Kaserngatan 6, 20500 Åbo 50
 Tauriainen, Juhani, pol.dr, Talgmesvägen 4 B, 00730 Helsingfors 73
 Tavaila, Pekka, pol.kand., Skepparegatan 17-19 A, 00150 Helsingfors 15
 Torkko-Laaksonen, Maija, fil.kand., Inst. för databehandling vid Helsingfors
 universitet, Stockholmsgatan 2, 00250 Helsingfors 25
 Turpeinen, Oiva, assistent, Halsövägen 12 G 27, 00420 Helsingfors 42
 Uusitalo, Paavo, prof., Kymmenevägen 79, 00560 Helsingfors 56
 Valkonen, Tapani, prof., Kvarndammavägen 16 D, 00920 Helsingfors 92
 Viitanen, Topi, pol.stud., Helsingegatan 10 A 34, 00500 Helsingfors 50
 Wiman, Ronald, pol.lic., Kaserngatan 18 C 15, 00130 Helsingfors 13
 Visuri, Elina, sectionschef, Kådstigen 3 D, 02100 Esbo 10
 Yli-Pekka, Lauri, Koivistonrinne 10, 11100 Riihimäki 10

3. Island

Gustavsson, Sigurdur, Economic Development Institute, Raudararstig 31,
 Reykjavik, Island.

4. Norge

Berge, Arne, sekretær, Oslo kommune, Statistisk kontor, Rådhuset, Oslo 1.
 Berge, Erling, stipendiat, Søråsvn. 28, 1430 Ås.
 Beverfeldt, Eva, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Inkognitogt. 1, Oslo 2.
 Bindingsbø, Hans Jørgen, forskn.stip., Distriktshøgskulen, Sogndal.
 Bjerkedal, Tor, professor, Hygienisk inst., Univ. i Oslo.
 Bjerve, Petter Jakob, direktør, Statistisk Sentralbyrå, P.b. 8131 Dep., Oslo 1.
 Borgan, Jens-Kristian, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, P.b. 8131 Dep., Oslo 1.
 Borge, Thorleif, aktuar, Norske Folk, Ruseløkkvn. 26, Oslo 2.
 Brunborg, Helge, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, P.b. 8131 Dep., Oslo 1.
 Braekhus, Kjeld, univ.lektor, Geografisk inst. Univ. i Oslo, P.b. 1042
 Christian Michelsens institutt, Gamle Kalvedalsv. 12, 5000 Bergen
 Christophersen, Nils, univ.lektor, Inst. for informatikk, p.b. 1080, Univ.
 i Oslo.
 Dahl, Eilif, prof., Botanisk inst. NLH, 1432 Ås.
 De norske livsforsikringsselskapers statistiske kontor, Ruseløkkvn. 14,
 Oslo 2
 Dyrvik, Ståle, førsteamanuensis, Historisk inst., Univ. i Bergen, p.b. 23
 Eide, Wenche Barth, univ.lektor, Ernaeringslinjen, p.b. 1046, Univ. i Oslo.
 Elster, Jon, dosent, Historisk inst., p.b. 1008, Univ. i Oslo
 Fonnes, Ivar, konsulent EDB, p.b. 1102, Univ. i Oslo.
 Foss, Olaf, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, P.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Fridstrøm, Lasse, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Føreland, Gunnar, cand. psychol., Direktoratet for utviklingshjelp,
 p.b. 8142 Dep., Oslo 1
 Grünfeld, Berthold, førsteam. Inst. for sosialmedisin, Univ. i Oslo
 Gustavsen, Øyvind, eksp.sjef., Miljøverndept., p.b. 8013 Dep., Oslo 1
 Gåsemyr, Magne, Statistikk- og datakontoret i Bærum, p.b. 381, 1301 Sandvika
 Hagan, Merete, konsulent, Sosialdepartementet, p.b. 8011 Dep., Oslo 1
 Haldorsen, Tor, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Halvorsen, Bjørg, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Hansen, Jens Christian, prof., Geografisk inst., NHH, 5000 Bergen
 Haram, Øystein, konsulent, Arbeidsdirektoratet, Holbergs pl. 7, Oslo 1
 Heli, Hans, dosent, Sosialøk. inst. p.b. 1095, Univ. i Oslo
 Herstad, John, dosent, Inst. for samfunnsvitenskap, Univ. i Tromsø,
 9000 Tromsø
 Hildonen, Terje, byråsjef, Planavdelingen, Miljøverndept., p.b. 8013 Dep.,
 Oslo 1
 Hodne, Oddleif, Cand.philol. Tobienborgvn 5, 4600 Kristiansand S.
 Imhof, Arthur, prof., Freie Univ. Berlin, Fachbereich 13, Habelschwerdter
 Allée. 1 Berlin 33.
 Indseth, Kari, konsulent, Østerlivn. 16 B, Oslo 11
 Jensen, Einar, byråsjef, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Juhasz, Lajos, statsarkivar, Statsarkivet i Oslo, Prinsensgt. 9, Oslo 1
 Kneppen, Steinar, cand. philol. Distriktshøgskulen, Bø i Telemark.
 Knudsen, Arne, direktør, De norske livsforsikringsselskapers statistiske
 kontor, Ruseløkkvn. 14, Oslo 2.
 Kolstad, Henrik, Statistikk- og datakontoret i Bærum, p.b. 381, 1301 Sandvika
 Kristoffersen, Lars. B., konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep.,
 Oslo 1.
 Langholm, Sivert, prof., Historisk inst., p.b. 1008, Univ. i Oslo.

Larsen, Øyvind, prof., Seksjon for medisinsk historie, Univ. i Oslo
 Lettenstrøm, Gerd S., byråsjef, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Lindbekk, Kari, forskn.stip., Tyholtvn. 45, Trondheim
 Ljones, Olav, forsker, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Magnus, Knut, dr.philos., Kreftregistret, Montebello, Oslo 3
 Moe, John Ingar, byråsjef, Kommunaldept., p.b. 8112 Dep., Oslo 1
 Moe, Thorvald, avdelingsdirektør, Finansdept., p.b. 8008 Dep., Oslo 1
 Mykland, Knut, prof. Historisk inst., p.b. 23, Univ. i Bergen
 Myklebost, Hallstein, prof., Geografisk inst., p.b. 1042, Univ. i Oslo
 Mønnesland, Jan, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Nissen-Meyer, Sven, prof., Matematisk inst., Univ. i Bergen, Allégt. 34
 Noack, Turid, konsulent, Sjøstrand, 1450 Nesoddtangen.
 Norderhaug, Ann, fil.kand., "Ekely", Kjønnrød, 3140 Borgheim
 Oldervoll, Jan, vit.ass., Hist. inst., p.b. 23, Univ. i Bergen
 Pedersen, Einar, overlege, Kreftregistret, Montebello, Oslo 3
 Ramsøy, Natalie Rogoff, direktør, INAS, Munthes gt. 29, Oslo 2
 Rideng, Arne, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Rokkones, Ola, direktør, Norsk Familieråd, p.b. 8276, Hammersborg, Oslo 1
 Rødseth, Tor, professor, Univ. i Bergen, 5014 Bergen-U
 Saugstad, Letten Fegersten, dr. med., Vestheimgt. 6 B, Oslo 2
 Schult, Terje, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Schweder, Tore, dosent, Univ. i Tromsø, 9000 Tromsø
 Seip, Jens L., eksp.sjef, Boligavd., Kommunaldept. p.b. 8112 Dep., Oslo 1
 Sejersted, Francis, prof. Hist. inst., p.b. 1008 Univ. i Oslo
 Semmingsen, Ingrid, prof. Hist. inst., p.b. 1008 Univ. i Oslo
 Serck-Hanssen, Jan, prof. Sosialøk. inst., p.b. 1095, Univ. i Oslo
 Sevaldson, Per, forskningssjef, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Skancke, Gisle, underdirektør, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Skaug, Helge, byråsjef, Statistisk Sentralbyrå, Jernbanegt. 7, Kongsvinger
 Skirbekk, Sigurd, førsteam., Inst. for sosiologi, Univ. i Oslo
 Skiri, Halvard, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Sogner, Sølvi, førstelektor, Historisk inst., Univ. i Oslo
 Stordahl, Erik, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Strand, Sverre, forsker, Transportøkonomisk institutt, Grensevn. 86, Oslo 6
 Svindland, Aud Blegen, overlege, Helsedirektoratet, p.b. 8128 Dep., Oslo 1
 Sørensen, Knut, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Sørli, Kjetil, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Thomsen, Inge, cand.sosiol., Nadderudvn. 156, 1343 Eiksmarka
 Thonstad, Tore, prof. Sosialøk. inst., Univ. i Oslo
 Torvaldsen, Gunnar, cand.mag., Vogtsgt. 19, Oslo 4
 Tvedt, Berit, Amalie Skrams vei 45, 5000 Bergen
 Tønder, Johan-Kristian, byråsjef, Statistisk Sentralbyrå, Jernbanegt. 7
 Kongsvinger
 Tønnesen, Bjørn Lied, aktuar, 5815 Solvorn
 Valheim, Ragnvald, konsulent, Kommunaldept., p.b. 8112 Dep., Oslo 1
 Vannebo, Olav, cand.oecon., Bedriftsøkonomisk inst., Frysjaun. 33, Oslo 8
 Vogt, Johan, prof. Gamle Heggdalsv. 47, Heggedal pa., 1380 Heggedal
 Walløe, Lars, dosent, Inst. for informatikk, p.b. 1080, Univ. i Oslo
 Wedervang, Frøystein, prof. NHH, 5000 Bergen
 Wiggen, Eirik, geograf, Byplankontoret, Trondheimsvn. 5, Oslo 1
 Østby, Lars, konsulent, Statistisk Sentralbyrå, p.b. 8131 Dep., Oslo 1
 Øvrebø, Egil, statsarkivar, Ulsmågvn. 11 D., 5050 Nesttun
 Øyen, Ørjar, prof. Sosiologisk inst., Christiesgt. 15-19, 5014 Bergen
 Aalen, Odd, cand.real., Rosenborggt. 6, Oslo 3
 Aarsether, Ragnhild, forskn.stip., Inst. for Samf.forskning, Univ. i Tromsø
 Ås, Dagfinn, mag.art., Norsk Byggforsk.inst., p.b. 322, Blindern, Oslo 3

4. Sverige

- Ahlbom, Anders, Taggsvampsvägen 29, 141 46 Huddinge.
- Allander, Erik, Strömkarlsvägen 49, 161 38 Bromma.
- Andersson, Britt-Marie, Tegelbergsvägen 41, 161 70 Bromma.
- Arvidsson, Arne, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
- Arvidsson, Ola, Sociologiska institutionen, Fack, 104 05 Stockholm.
- Bernhardt, Eva, Hornsgatan 80, 117 21 Stockholm.
- Bolander, Anne-Marie, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
- Bondestam, Lars, Bondegatan 16, 416 65 Göteborg.
- Bryding, Göran, Statistiska institutionen, Box 513, 751 20 Uppsala.
- Bucht, Birgitta, 2 Tudor City Place, Apt 8 C-N, New York, NY 10017 USA.
- Bylund, Erik, Geografiska institutionen, 901 87 Umeå.
- Carlsson, Gösta, Storskogsvägen 5, 161 39 Bromma.
- Diamand, Halina, Demografiska institutionen, Viktoriagatan 13, 411 25 Göteborg.
- Egerö, Bertil, Siljansvägen 83, 121 70 Johanneshov.
- Eidensten, Ira, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
- Etzler, Cecilia, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
- Familjehistoriska projektet, S:t Johannesgatan 21, 752 35 Uppsala.
- Faxér, Hans, Länsstyrelsen, Regionalekonomiska enheten, 721 86 Västerås.
- af Geijerstam, Gunnar, Sveavägen 5, 182 62 Djursholm.
- Hofsten, Erland, Ursviksvägen 121, 172 46 Sundbyberg.
- Holmberg, Ingvar, Demografiska institutionen, Viktoriagatan 13, 411 25 Göteborg.
- Holmberg, Per, Per Hörbergsväg 7, 161 55 Bromma.
- Sven Hultegård, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
- Hultåker, Örjan, Sociologiska institutionen, Uppsala universitet, Box 513, 751 20 Uppsala.
- Hyrenius, Hannes, Demografiska institutionen, Viktoriagatan 13, 411 25 Göteborg.
- Hägerstrand, Torsten, Box 716, 220 27 Lund.
- Johansson, Leif, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
- Johansson, Lena, Sociologiska institutionen, Fack, 104 05 Stockholm.
- Johansson, Yvonne, Pyrolavägen 15, 181 60 Lidingö.
- Kälvemark, Ann-Sofie, Torbjörnsgatan 12, 753 35 Uppsala.
- Larsson, Tage, Karlbergsvägen 44 2 tr, 113 34 Stockholm.
- Liljegren, Erik, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
- Lundberg, Anders, Prånggatan 2, 421 74 Västra Frölunda.

Lundström, Hans , Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
 Malker, Birgitta, Gentingvägen 37, 184 00 Åkersberga.
 Malker, Hans, Getingvägen 37, 184 00 Åkersberga.
 Malmquist, Sten, Statistiska institutionen, Box 6701, 113 85 Stockholm.
 Meirik, Olav, Socialmedicinska institutionen, Akademiska sjukhuset,
 750 14 Uppsala.
 Nilsson, Bengt, Serenadgatan 24, 14 tr, 214 72 Malmö.
 Nilsson, Åke, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
 Norberg, Anders, Avdelningen för amerikansk historia, S:t Johannesgatan
 21, 752 35 Uppsala.
 Nordström, Olof, Geografiska institutionen, Sölvegatan 13, 223 62 Lund.
 Olin, Ulla, 230 Jay Street, Apt 8-C, Brooklyn, NY 11201 USA
 Peterson, Bo, Kaptensgatan 8, 211 41 Malmö.
 Qvist, Jan, Carl Grimbergsgatan 19, 413 13 Göteborg.
 Reinans, Sven, Ringen 44, 182 74 Stocksund.
 Sjögren, Carl-Göran, Riksförsäkringsverket, Adolf Fredriks Kyrkogata 8,
 111 37 Stockholm.
 Springfieldt, Peter, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
 Sundvall, Agneta, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
 Svensson, Göran, Metargatan 13, 116 66 Stockholm.
 Sylwan, Marie, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
 Trost, Jan, Sociologiska institutionen, Box 513, 751 20 Uppsala.
 Tryggveson, Rune, Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm.
 Wadensjö, Eskil, Ekonomiska institutionen, Lunds universitet, Fack
 220 05 Lund.
 Wiman, Elisabeth, Sjövägen 82 A, 141 42 Huddinge.
 Wåhlin, Lars, Holmingegränd 43, 163 61 Spånga.
 Åkerman, Sune, Avdelningen för amerikansk historia, S:t Johannesgatan
 21, 752 35 Uppsala.
 Garås, Tomas, Bettnavägen 46 2 tr, 125 42 Älvsjö.

